

SOLFASOL

ANKARA'NIN GAYRİRESMİ GAZETESİ

Aylık Gazete | 25 TL |

Mayıs 2023 Sayı 119 |

www.solfasol.tv

Biz şimdi alçak sesle konuşuyoruz ya
Sessizce birleşip sessizce ayrılıyoruz ya
Anamız çay demliyor ya güzel günlere
Sevgilimize çiçekler koyuyor ya bardağa
Sabahları işimize gidiyoruz ya sessiz sedasız
Bu, böyle gidecek demek değil bu işler
Biz şimdi yanyana geliyor ve çoğalıyoruz
Ama bir ağızdan tutturduğumuz gün hürriğin havasını
İşte o gün sizi tanrılar bile kurtaramaz.

Cemal Süreya

Fotoğraf: Bahadır DUMAN

Yarın farklıdır bugünden,
Adı değişir hiç olmazsa,
Kara bir suyu
Geçiyoruz şimdilerde
Basarak yosunlu taşlara.

Sen bugünden yarına
Birazcık umut sakla

Metin Altıok

Okurlarımıza Açıklama ve Özür: Solfasol Ne Yapıyor, Dört Aydır Neden Çıkmadı?

>> s. 2 Mehmet Onur Yılmaz

SÖYLEŞİ

Dayanışma eşitlikçi bir bakış açısıyla inşa edilmeli, karşımızda hakları olan yurttaşlar var!

>> s. 12 Hazırlayan: Zişan Kürüm

GÜNCEL

Liste Siyaseti ve İzleyici Seçmen
>> s. 3 Erkan İnan

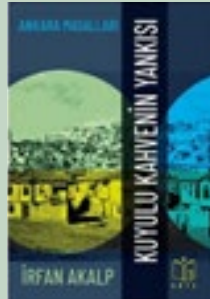
ANKARA

5 Kadın 5 Ankara
>> s. 15 Pınar Aydınlar

Ankara'nın Seçimi
>> s. 19

KÜLTÜR SANAT

Tablolarla Denize Davet
Ressam Celal Binzet
>> s.19 Necati Yalçın

Kuyulu Kahvenin
Yankısı

Söyleşi:
İrfan Akalp

>> s. 17 Atilla Dirim

Rengârenk Bir Kitap:

Renk
Evreni

>> s. 20 Sencer Başat

DOSYA DEPREM

Deprem Bize Ne Yaptı?

>> s.5 Bülent Atamer

6 Şubat Depremi ve Emasya Protokolü

>> s.8 Sencer Başat

Depremde Mimar Mühendis Sorumluluğu

>> s.9 Mithat Akman

Kadın Koalisyonu Afet Kordinasyon Ağı Neden Kuruldu?

>> s.10 İlknur Üstün - Lütfiye Kelleci Birer
- Gülin Özdemir Eroğlu

Hatay Güncesi

>> s.14 G.Funda
Ulutürk

Seçime dair
gerçekleştirdiğimiz
yayınlarımızı
izlemek
için QR kodu
okutmanız
yeterli!

OKURLARIMIZA AÇIKLAMA VE ÖZÜR: SOLFASOL NE YAPIYOR, DÖRT AYDIR NEDEN ÇIKMADI...

Mehmet Onur Yılmaz

Yılbaşından bu yana neredeyse hazır olan sayımızı matbaaya göndermeye yeltendiğimiz hafta 6 Şubat depremleriyle sarsıldık. Tüm Türkiye gibi bizim de gündemimiz ve önceliklerimiz o an değişti. Bütün kaynaklarımızı ve gücümüzü deprem bölgesindekilerle ve deprem sonrasında Ankara'ya göç etmek zorunda kalanlarla dayanışmaya aktardık. Ankaralıların dayanışma çabasını örgütlemeye ve depremden etkilenenlerin derdine ortak olmaya çalıştık. Elimizdeki ve ulaşabildiğimiz kıt kaynakları depremden etkilenenlerin evlerine kadar ulaştırmak için bir dayanışma ağı kurduk. Online araçlarımızla deprem bölgesinde kurulan ağlara teknik destek verdik. Bardacık Sokaktaki atölye mekanımız Ankara Deprem Dayanışma Ağı'nın lojistik merkezi olarak iş gördü, atölyemizi hala da bu amaçla kullanıyoruz. İlk haftalarda ODTÜ Mezunları Derneği, Mülkiyeliler Birliği, Kızılırmak Yerel Dernekleri Federasyonu, Ankara Büyükşehir Belediyesi, Çankaya Belediyesi gibi kurumların katkısı ile sürdürdüğümüz dayanışma birinci aydan itibaren sayıca daha az ama inatçı bir grup Ankaralının katkısı ve katılımı ile devam etti, ediyor. İlk günden beri biliyoruz ki deprem sonrası dayanışma ilk bir yıl kesintisiz olarak

sürmeli. Ankara'ya göç eden ve sayılarının 400 bini bulduğunu düşündüğümüz depremedelerin ihtiyaçları sürüyor, dayanışma da sürmeli. Bunun için çalışmaya devam ediyoruz. Sizlerin de desteğinin ve dayanışmasının sürmesine ihtiyacımız var.

Bu süreçte ne yazık ki ana işimiz gazetemizin Ocak, Şubat, Mart ve Nisan sayılarını çıkarmayı başaramadık. Pas geçtiğimiz Solfasol sayıları için tüm okurlarımızdan, abonelerimizden özür dileriz. Solfasol'un 12. yaşına bastığı bu aydan itibaren düzenli aylık yayına dönüyoruz.

Deprem sonrasında çok şey söylemek, yazmak istedik. Birinci ay itibarıyla sesimizi, sözümüzü Deprem Dosyası altında birleştirmek için sevgili Akın Atauz ve Bülent Atamer'in editörlüğünde çalışmaya başladık. Nihayet Mayıs ayında bu dosyanın ilk kısmını da içeren bir sayı ile karşınızdayız.

Ve tabii bir de gümbür gümbür gelen seçimin ağır gündemi var. 14 Mayıs'a kilitlenen ülke gündeminde bahar bile fırsat bulup gelemedi. Gazetemizi yayına hazırladığımız Nisan'ın son gününde hava 2 dereceye kadar düşmüştü. Depremi bile gündemin arka sıralarına iten

seçim kampanyaları sokaklardan ziyade sosyal medyada ve televizyonlarda cereyan ediyor. Herkes ekran başında, sokaklar ise boş, gergin, bir şeyleri bekler gibi. Herkes ne yapacağını biliyor, belki de... Son iki haftada değişen bir şey olur mu, birlikte göreceğiz.

Bizler ise, 15 Mayıs'ta Ankara'da yepyeni bir bahara uyanmak üzere elimiz yüreğimizde direniyoruz, çalışıyoruz!

Önce depremle sonra siyasi gündemle yorgun düşmüş, umutlu ama bir o kadar üzgün ve kaygılı ruhlarımızın halini anlatacak manşeti yine bir şiirde, sevgili Metin Altıok'un 1987 tarihli Kanadı Kırık Bir Akşam şiirinin dizelerinde bulduk. Neyse ki şiirler ve şairleri var da hala yaşadığımızı hissedebiliyoruz, hislerimizi anlatabiliyoruz.

1 Mayıs İşçi Bayramınızı ve bu yıl pek mecalimiz olmasa da Solfasol'un 12 yaşını kutluyoruz. Sizleri, Solfasol'a olan abonelik desteğinizi artırarak sürdürmeye, Solfasol olarak örgütlediğimiz dayanışma ağlarını canlı tutmak için destek olmaya çağırıyoruz.

Liste Siyaseti ve İzleyici Seçmen

Erkan İnan

Seçmen, veriye ve hesaplama erişirse siyasi liderliğin iletişim konforu zedelenebilir mi? Bu yazı Ankara-3 seçim bölgesi ile ilgili bir not. Yazıda yer verilen seçmen bulgusuna göre Emek ve Özgürlük İttifakının burada bir vekili hedeflemesi gerekiyor.

Erkan Baş 12 Nisan 2023'te "Nalin Öztekin ile Yarının Seçimi" programına çıktı. Söz elbette aday listelerinde YSP ile işbirliği konusunda TİP'in tutumuna dönük eleştirilere de geldi. Baş, ortak aday listelerinde TİP'in tavrını açıklarken bakın neler demiş: <https://youtu.be/dH4GNtFKz-8?t=1381>. Üç dakika kadar izleyebilirsiniz.

Kendince "somut örnek" veriyor ve Ankara'ya odaklanıyor. TİP'in birinci bölgeden çekilmesini açıklayarak, mülakat bağlamında TİP'in tutumuna ait önden bir kredi üretiyor. 23:52'de "Bizi dinleyen herkes eline kağıdı kalemi alsın" diyerek hesabından ne kadar emin olduğunun mesajını veriyor ve ardından ekliyor: "Ankara 3. Bölge'de HDP daha önce milletvekili çıkartmamış". Devamla "bütün araştırmalar şunu gösteriyor" diyerek iddiasının ardında çok sayıda araştırma olduğunu ve istisnasız tamamının konuşmanın bu bölümündeki tezlerinin altını doldurduğuna dair bir mesaj daha iletiyor. Kurgu gereği, artık izleyicinin bundan sonra ileri süreceği hiçbir iddiayı reddetmemesi gerekiyor. Bu arada TİP'in kredisini pekiştiren alicenaplıklarını ve tutumuna ait detay içermeyen verileri de tekrar ediyor. 25:32'de "gelelim Ankara 3. Bölge'ye" diyor ve TİP'in

izleyici tarafından akılcı bulunması gereken tercihlerinden birine bir örnek veriyor: "... Bizim yaptığımız araştırmalarda da (vekil) çıkartabilme potansiyeli gözüküyor... Ama TİP'in çıkartabilme potansiyeli var...".

Burada Erkan Baş'ın beyanlarının akışından ayrılıp kısa süre önce Resmî Gazete'de yayınlanan geçici aday listesine hızlıca bir göz atalım. Ankara 3. Bölge'deki durum YSP ve TİP açısından aşağıdaki gibi.

İzleyici perspektifinden görüntü ne kadar net? "Erkan Baş'ın atıfta bulunduğu araştırmalar nelerdir, nerede kimler tarafından yapılmıştır" bilgisine sahip olmayan bir izleyici, Baş'ın önerdiği gibi "kalemi kağıdı eline alıp" ne yapabilir? Baş, kalem kağıdıyla mevcut seçim sisteminde hesap yapmanın, veriye erişmenin zorluğunu bilmeyen biri olabilir mi? Bu durumda izleyici, TİP'in tutumuna dair kanaat oluştururken veriye ve analize dayalı karar verebilir mi? Sonuçta TİP'in tercih ve tutumunu desteklemek ya da eleştirmek üzere tavır belirleyecek izleyici ideolojik, sempatik izlenimlerin ötesine ne kadar geçebilir? Verinin ve analiz araçlarının kolay erişimde ve kullanımda olduğu bir kurguda Erkan Baş'ın ileri sürdüğü savlar yalanlanabilir mi?

Ankara 3. Bölge'de, AKP'nin 2.9 ve MHP'nin 2.8 puan kaybettiği, İYİP'in 2.2 puan, CHP'nin 0.4 puan, HDP'nin 0.6 puan kazandığı, kalanların Yeniden Refah Partisi, Memleket Partisi ve diğer partilere dağıldığı bir senaryo mümkün olursa YSP bir vekil

çıkartabiliyor! Buradaki "ise"yi söylemek için gerekli araç gereç (veri ve algoritmalar) donanmak gerektiğini; HDP'nin bir vekil çıkardığı dağılımların çok sayıda olabileceğini de bir kenara not edelim. Emek ve Özgürlük İttifakı perspektifinden sorulacak soru şöyle kurulabilir: Bu varsayımda not edilen değişimler sizce ne kadar gerçekçi veya hayalci? TİP ve HDP'nin burada durumu değiştiren bir özne olmayı reddetmiş olmasının yukarıda alıntılıdığım liste görünümünde bir payı var mı? Peşinen kabullenilen bir kaybı, müphem varsayımlara dayandırırdığınızda bu bölgedeki Emek ve Özgürlük İttifakı seçmenine ne kadar yardımcı oluyorsunuz? Belirsiz veri ve savlar satın alındığında

izleyicinin kaybın failini görmesini engelleyecek bir örtü oluşmuş olmuyor mu?

Yukarıda değindiğim senaryoya ait simülasyonun 2018 yılıyla karşılaştırmalı olarak ürettiği sonuçları aşağıda veriyorum. Veri ve algoritma paketlenmiş hazır olarak Mobil Demokrat adlı bir Android uygulamasında bulunuyor. <https://mobildemokrat.org> sitesinden ücretsiz, reklamsız indirip kullanabiliyorsunuz. Dilerseniz senaryo bölümüne girip yeni oy değerlerini 2018 seçimlerinden sapmalar olarak seçim bölgesi düzeyine kadar girip sonuçları izleyebilirsiniz. Ben Ankara-3 için yukarıda not ettiğim verilerle test ettim.

YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ			
S. NO	ADI	SOYADI	MESLEĞİ
1	METİN	KILIÇ	SİYASETÇİ
2	ALİŞAN	ŞAHİN	YÜKSEK
3	ÖZLEM	BOYRAZ ÖZEL	ORTA
4	İSMET	İKUTLU	ORTA
5	CEMAL	ALTIN	ILK
6	HÜSEYİN	ÖZKAN	YÜKSEK
7	HACER	KELLEÇİ KAPLAN	YÜKSEK
8	SAKİ	YILDIZ	ORTA
9	DENİZ	KILIŞ	YÜKSEK
10	MEHMET VEYSEL	TİNEL	ORTA
11	MUHBET	AVIN	YÜKSEK
12	ÖZCAN	OTI	ILK

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ			
S. NO	ADI	SOYADI	MESLEĞİ
1	ÖZAN	BİNGÖL	YÜKSEK
2	MERKEZİ ELİF	ÇONGUR	YÜKSEK
3	TUĞBA	GÜRBOY	YÜKSEK
4	HEDİYE GÜLŞEN	KARAKADOĞLU	YÜKSEK
5	DİLARA NAHARE	DOLGUNÖREK	YÜKSEK
6	EĞE ARDA	ANILAN	ORTA
7	BEKİR TUNCAY	ÇELİK	ORTA
8	ÖZAN	YURDAKAL	ORTA
9	MUSTAFA	KÖLCÜ	YÜKSEK
10	EBRU	BEŞE	YÜKSEK
11	ERSİN	BAYTEMÜR	YÜKSEK
12	İLGİN BARRAN	ÖCAL	ORTA

DOSYA

DEPREM

Dosya Editörleri: **Akın Atauz, Bülent Atamer**

Afet durumlarında, haberi alır almaz, insanların, özellikle kadınların, çocukların, yaşlıların ve tüm çalışanların ne halde olduklarını merak eder, onlara bir el uzatmak isteriz. Bundan daha doğal ne olabilir? Kendisini diğerinin yerine koymak tasarlanan bir davranış değil, doğal insani refleks değil midir?

Gece 04'ü biraz geçmişken uykusu kaçıp da tavanı seyrederek mi insan? Evet yapar bunu; eğer o gün, takvimin 6 Şubat'ı gösterdiği Türkiye'de, şimdilik 11 ili içine alan bir deprem bölgesi var. Aslında deprem bölgesi ulusal sınırlara göre belirlenmiyor ve Suriye'yi de içine alıyor. Türkiye'nin orta güneyinde ve Suriye'de, belki de 100 000'e yakın kişinin, tanımı çok güç bir acı yaratarak kaybedildiği bir deprem bölgesi var. Deprem bölgesi olduğunu zaten önceden de bildiğimiz bir bölge...

Solfasol ise yerel bir kent gazetesi. Ankara'nın, Ankaralıların sorunlarıyla ilgili bir tartışma ortamı sağlamaya çalışıyor.

Ancak deprem öylesine büyük bir sarsıntıydı ki, sadece deprem bölgesinde değil, bütün ülkede, bütün kentlerde, bu sarsıntı sadece fiziksel olarak değil, toplumsal, politik, ekolojik, ekonomik ve belki hepsinden de önemlisi etik/insani bir biçimde hissedildi.

Bu büyük sarsıntının en inanılmaz yanı, merkezi ve otoriter, demokrasiden uzak ve çıkarıcı-rekabetçi ve kayırmacı bir iktidar yapısına rağmen, onun tarafından bozulmamış, dayanışmacı ve özverili, sivil ve insani bir refleksin hızla oluşmasıydı. Ülkenin her yerindeki kadınların ve erkeklerin, birbirinin yardımına koşmak, yüz yüze destekler sağlamak ve kamusal alanı toplumun kendisinin eliyle inisiyatifleriyle yeniden yaratmak ve işlevsel kılabilmek için, içten ve dürüst, hiçbir çıkar gözetmeyen bir özveriyle, son derece hızlı bir biçimde harekete geçebilmesi, tam olarak bir mucize gibiydi.

20 yıllık iktidarın; ülkeyi, kurumlarını ve politika yapma biçimini, insanlık anlayışını getirdiği yerin nasıl bir şey olduğunun somutlaşmış modelini, Kızılay'da cisimleşmiş olarak gördük. Egemen iktidarın; ülkeyi, devleti, toplumu ve değerli olan her şeyi getirdiği yeri, milyonlarca kişinin ihtiyaç içinde olduğu bir gecede, bir "yardım" örgütünün, başka bir sivil yardım örgütüne çadırları para karşılığı satması, bu ticaretin "Ahlaki, akılcı ve yasal" olduğunu söylemesi, bunu "Allah doğrularladır" diye savunması, özetliyor ve anlatıyor. Ulaştığımız "uygarlığın" doruğunda parlayan model bu...

Solfasol ise, kente, kentin mekandan ibaret olmayan kamusal alanına, kamusal

alandaki dayanışmalara, kardeşliğe, yardımlaşmalara ve eşitliğe göre kurulan bir etiğe değer veren; bunun çoğalabilmesi, insanlar arasındaki ilişkilerin insanileşerek derinleşmesi arayışında olan bir gazete.

Dosyayı Ankara'dan hazırlanırken, hem Ankaralıların nasıl çırpındıklarına, hem deprem bölgesinden Ankara'ya gelen göçmenlere, hem kentin kurumlarının (ama en çok belediyesinin) nasıl davrandığına, neler yaptıklarına dikkat etmeye çalıştık. Dünyanın belki de en güç (savaştan bile daha güç) durumlarından birinde Ankaralıların ve aslında bütün toplumun; ortaya çıkan büyük sarsıntı ve bir anda oluşan kayıplarla baş etmeye çalışan bir halkla ilişkilenebilmek, zorlukları aşabilmek için içtenlikle ve istekle koşuşmasını yansıtmak çabasında olduk.

Bundan sonra yapılmasını beklediklerimize dair de...

Ülke şok ve acı içinde.

Biz de öyleyiz.

Dosyanın, hem tüm bunları belgeleyebilmesi, hem de Ankaralıları yansıtabilmesi ve yararlı olabilmesi için çalışıyoruz...

Depremlere, kente ve kentlilere, örgütlere/ örgütlenmelere, geleceğe dair

28 Şubat 2023

Deprem gerçekleştiği andan beri ilk akla gelenler, hemen yardım edebilmek; hemen orada, depreme uğramış toplumun, insanların yanında olabilmek, en acil ihtiyaçlar neyse onları olabildiği kadar çabuk karşılayabilmekten başka bir şey düşünmek, söz konusu bile olmadı. Sadece "daha çok ne yapabilirim/daha iyi ne yapabilirim?" sorusu vardı herkesin aklında...

Sonra, o sarsıntı içindeki ilk düşünceler, ihtiyaçlara karşı bulunabilen yanıtlar, yerini biraz daha ikincil, ama yine de çok acil sorunlara/taleplere dönüştü. Biraz daha zaman geçince, "Bu nasıl oldu? Neden oldu? Bu korkunç yıkımın sorumlusu kim?" türü sorular belirmeye başladı.

Bu sorular yerini; "yıkım öncesinde, kırın ve kentin yapılaşma biçimlerinin, kentlerin

gelişmesinin, nasıl, olağanüstü kar eden ve hak edilmemiş kazançlar sağlayan insanların, hem zengin, hem de politik olarak egemen olan insanların -olağan neoliberal sınıfın-, çıkarları doğrultusunda biçimlenebildiği" türünde tartışmalara bıraktı yavaşça.

İmar planlarını kim yaptı ve kimler için yaptı; bu planlar kim ve ne için, defalarca değiştirildi? Ya da kim uygulamadı? Üzerinde yerleşilecek alanların depremsellik durumu neydi ve ne kadar biliniyordu zemin özellikleri? Binalar için uygun muydu, ya da nasıl bir yerleşim için uygundu? Mevzuatta yer alan inşaat standartları, depreme dayanıklılığı garanti edebilecek koşullara sahip miydi? Bu konutları, çarşıları, okulları, hastaneleri, binaları kim tasarladı, inşa etti ve gerçekleştirdi? İnşaatlar, kullanılan inşaat malzemeleri, standartlara uygun muydu? Uygunluğu denetleniyor

muydu veya denetleyenler, işini dürüstlükle yapıyor muydu? Mevzuata uygun bir şekilde yapılmamış yapıların, af yasalarıyla yasal hale getirilmesi; kime, ne çıkar sağladı?

Mekanı düzenleyen ve oluşturan bunca gelişmeyle; siyaset, yerel ve ülkesel politikalar nasıl ilişkiliniyordu? Nasıl bir hukuk söz konusuydu? Zenginler ve güçlüler için çalışan yasalar, insanları nasıl önce yoksullaştırdı; sonra da ölüme gönderdi? Bu ölümcül mekanizma, nasıl bir kamu yönetiminden onay aldı, nasıl bir mesleki denetimlerden geçti? Toplum, özellikle de kentliler; nasıl bu kadar sorumsuzca, ölümcül bir çevrede yaşamayı olağanlaştırdı?

Bunlara benzer pek çok soru tartışıldı, hala tartışılıyor ve daha da tartışılacak. Ama Türkiye için en tipik olan davranış biçimi galiba, bütün bu tartışmaların hiçbir yere

GÜNCEL

varmadan hemen unutulmaya başlanması; bir süre sonra da, buharlaşıp-uçması... Benzer deneyimlerden hiçbir zaman gerçekten dersler çıkartılamamış olması. Çıkartılsa bile, bu derslerin gerektirdiklerinin kalıcılaştırıl(a) maması; ya da diğer bir deyişle belirli bir hukuk çerçevesinde düzenlenerek, kurumsallaşarak, uygulanarak ve sürekli denetlenerek, geleceğe güven verecek ciddi bir yaşam standardının kurulamaması...

Neden böyle? Bütün tarihi boyunca Anadolu halkı depremi tanıdığı halde, neden bu konudaki davranışlarını, kültürünü, diyelim Japon toplumu gibi değiştiremiyor? Deprem kadar somut ve yakıcı, hem de ölümcül ve acı veren durumlar için bile nasıl böyle bir şey yokmuş gibi davranabiliyor? Kültürü, deprensellikte birlikte yaşama doğrultusunda evrilemiyor? Ya da Şili veya Nepal toplumlarının yaptığı gibi, yapılması gerekenleri öğrenmiyor? Politik seçimlerini buna göre yapmıyor? Neden acil kurtarma örgütlenmesini beceremiyor, hatta daha kötüleştiriyor? Neden ve nasıl, afetin yaralarını sarmak için kullanılması gereken mali kaynakları, başka alanlarda harcıyor?

Bu tartışmalar henüz dinmemişken, bu defa, öncelikle depremin gerçekleştiği bölgede, daha sonra da diğer deprem bölgelerinin tümünde, yani nerdeyse bütün ülkede, "Nasıl bir gelecek kuracağız? Yıkımın olduğu kentlerde ve kırdada yaşamı yeniden kurarken, bu büyük ve acil soruna nasıl yaklaşmak gerekir?" sorusu, can alıcı olmaya başladı? Başladı, çünkü iktidar, her zaman olduğu gibi, on binlerce insanın yaşamına mal olan bu durumdan da yararlanmaya, daha doğrusu, depremi "kendisi için bir fırsat olarak kullanmak" amacıyla hemen TOKİ konutları yapmaya girişti.

TOKİ'lemek, ya da, duyarsız bir dev inşaat makinesi olan TOKİ'nin, inşaat yaparak, yirmi yıldan beri iktidarın çevresini gönendiren, zenginleri zengin eden iş makineleri çalışmaya başladı. Yoksulları hiçbir zaman gerçekten düşünmeyen (ama politik gösterilerle, yoksullara konut yapmayı taklit eden), sosyal konut veya kiralık konut üretmek yerine her zaman mülk konut üreten dev makine, yine

çalışmaya başladı. Böylece, hem durağanlaşan ekonominin çarkları dönmeye başlayacak, hem de evlerini kaybedenler, yeniden bir ev sahibi olacaklarına inandırılacak... İktidar seçimlere hazırlanmış olacak.

Bir kent nedir? Bir kentin yıkımının ardından kentsel bir dokunun ve yaşamın yeniden başlaması nasıl bir şeydir? Fiziki ve sosyal psikolojik olarak sarsılmakta olan bu insanlar için, yapıları mekanları ve toplumsal-kültürel çevreyi nasıl öngörmeliyiz? Ve yüzlerce, belki binlerce yılda, ilmek ilmek örülmüş o kentsel kültürel doku, bir defa parçalanınca, nasıl onarılabilir? Bu kadar hassas ve kırılğan bir çevreye, iş makineleriyle girilebilir mi? O acılı dünyaya, kırılmış ve sarsılmış insanlara, kentlilerin kendilerine özgü dokularına, bir müteahhit -üstelik büyük olasılıkla duyarsız, kaba ve çıkarıcı müteahhit yaklaşımıyla, TOKİ'leme yaklaşımıyla- girebilir miyiz? Bu yaklaşımdan nasıl bir gelecek çıkartabiliriz? Aynı ölümcül hataları, daha ne kadar tekrarlayabiliriz?

İçinde bulunduğumuz durumun çok zor, çeşitli bakımlardan baş edilmesi olağanüstü güç bir durum olduğunu biliyoruz. Çok nazik ve kırılğan durumda olan milyonlarca insan var ve onların her birinin özgül sorunu, tek bir anda oluşmuş durumda... Diğer yandan, bir çözüm olmasa bile, yanıtların/ gelişmelerin, olabildiğince çabuk, acilen bulunması/yaratılması gerekiyor.

"Zaman her şeyi iyileştirir" diyemeyiz. Zamanın her şeyi nasıl, ne biçimde ve hangi sürelerde iyileştirebileceğini düşünmek ve tanımlamak durumundayız. Ama "biz" kim? Bu tür bir problem karşısında "biz" belki şöyle tanımlanmalı: Deprem bölgesinde sağ kalmış ve oradan ayrılmamayı veya oraya dönmeyi düşünen örgütlü ve örgütsüz yerel toplum ve bu toplumla dayanışmak isteyen ya da dayanışmak zorunda olanlar. Uzmanlar, meslek insanları, sivil toplum örgütleri, enformel örgütler ve küçük/büyük üreticiler ve elbette kamusal kuruluşlar... Merkezi ve yerel kamu yönetimleri, bu karışımda hiyerarşik ve baskıcı olmayan bir konumda yer alabilirse, yerel toplum, bu desteklerle, kendisi için elverişli bir gelecek kurabilir. Ancak bunun için, gerçekten

demokratik ve etkin işleyen, sorunları ve kökenlerini derinlemesine anlayabilen ve çözebilen bir örgütlenmeye gerek olacak...

Türkiye'de bugüne kadar hiç yapılamamış, becerilememiş demokratik bir planlamayı, nasıl olacak da, deprem bölgesinde ve önümüzdeki problem bu kadar zor, hassas ve kırılğanken yapabileceğiz? Belki hiç yapamayacağız. Ama bunu istemek, bunu denemek ve böylesi bir yerel demokrasiyle sivil ve kamusal güçlerin demokratik beraberliğini savunmak durumundayız.

Deprem bölgesinin geleceği için, katılımcı bir planlamayı istemek zorundayız.

Çok disiplinli ve disiplinler arası beraberliğin etkin bir biçimde işleyebildiği bir planlama yaklaşımını istemek durumundayız. Jeologları, mühendisleri, inşaatçıları, mimarları, bilgisayarıcıları önemsedğimiz kadar; sosyal bilimcileri, iletişimcileri, antropologları, sosyal psikologları, eğitimcileri, doktorları ve ekolojistleri de önemsemeli ve birlikte çalışmaya çağırmalıyız. Her alandan diğer alanlara doğru, bilgi akışlarını sürekli sağlayabilmeli ve etkinleştirmeliyiz.

Eğer bu büyük, disiplinler arası, çok boyutlu, yerel ve evrensel karışım, bir planlama yapacaksa, bunu kültürel süreçlerle ve sanatın gelişimiyle birlikte ele almak gerekecek. Yeniden kurulan kentlerin yaşamı, eskiden ne kadar karmaşık ve çok katmanlı ve renkli idiyse, yine o kadar, belki daha da çok boyutlu ve çok fazla sentezi barındıran bir biçimde oluşması için düşünmeli, yaratıcılıkların meydana çıkmasına olanak sağlamalıyız.

Bizlerin, bu ülkede, bu yörede, kırdada ve kentte yaşayan insanların; tüm bu yeniden oluşum sürecine katılım ve katkı sağlayacak potansiyeli ve gücü var. Bunu açığa çıkartabilecek dolayimleri, düzenekleri ve düşünceleri, kuramları yaratacak ve geliştirebilecek güce ve donanıma da sahibiz.

Ancak, deprem sonrasıyla sınınmamız gerek...

Hazır mıyız?

Deprem Bize Ne Yaptı?

Bülent Atamer

Afet durumlarında, haberi alır almaz, insanların, özellikle kadınların, çocukların, yaşlıların ve tüm cılların ne halde olduklarını merak eder, onlara bir el uzatmak isteriz. Bundan daha doğal ne olabilir? Kendisini diğerinin yerine koymak tasarlanan bir davranış değil, doğal insani refleks değil midir?

Gece 04'ü biraz geçmişken uykusu kaçıp da tavanı seyrederek mi insan? Evet yapar bunu; eğer o gün, takvimin 6 Şubat'ı gösterdiği gün, yine aynı saatte Ankara'da zemin kattaki evinde sallanan avizesini görünce, civarda bir yerlerde deprem olduğunu hissetmişse; yaşananların kasveti sarar dünyasını.

O gün bu gündür (3 Mart), tavanda sallanan avizenin görüntüsü ve onun anlattığı şey hayatımızı hüzne bürüdü. Tabii, çok geçmeden anlaşılıyor yaşananın boyutları, ne de olsa internet, twitter, TV, birçok meca var, yaşananı öğrenmeye elverecek. İlk akla gelen soru "ne yapmalı?". Avizesi daha şiddetle sallanan, belki evi sallanan, belki evi yıkılan,

GÜNCEL

belki de yıkılanın altında kalan, belki de hala yaşayan ama enkazın altından seslenen... korkunç birşeylerin olduğu besbelli...

Uzakta olmak nedeniyle yaşananın ne olduğu, nerelerde olduğu, kime ne yetiştirmek lazım geldiğine yoğunlaşıyor beyin ve yürek. İlerleyen saatlarda anlaşılıyor ki onbinleri altında bırakan yıkım, hala devam etmekte. Doğa, üstünde olur olmaz yerlerde, olur olmaz barınaklarda yaşanmasına, olur olmaz tüketilmesine izin vermiyor.

Zeminin sallanması, doğanın bizlerden çok daha önce geliştirdiği, yerini sağlamlaştırma, kırılan tabakalarını yerlerine oturtma işlevi. Ama insanın onu kendi kurduğu düzene ayak uydurmaya çalışmasını, üzerine tuğlalar, demirlerle yapılar kurmasını gözardı edecek değil. Sallantılar devam ettikçe, yıkılan yapılar ve altında kalan insanların "uygarlık" dediği yollar, köprüler, ibadethaneler, konutlar yerlebir oluyor.

Doğayı hiç anlamadan ya da onun dinamiklerini hiç dikkate almadan onunla yarışa giren "insanlık", kazanç hırsının, bitmeyen yayılmacılığının bedelini kendi türünün de en zayıflarına ödetiyor.

Yüzyılın afeti yaşanıyor mu? Hadi oradan, yüzyılın değil, yüzyıllardır yaşanan doğa olaylarının beklenen bir örneği daha yaşanıyor. Bunun insanlık için bir afet haline gelmesi ancak o doğa denen büyük gücü anlamamış, onunla inatlaşmayı medeniyet addetmiş zihniyetin ürünü. Deprem uzmanları net olarak söyleyip duruyor: "doğanın ne zaman zemini sallayacağı belli değil; ancak hangi coğrafyayı, ne şiddette sallayacağını tahmin etmek mümkün". İnsanların yerleşim alanlarının tasarlanması hem teknik hem de toplumsal ihtiyaçlara göre belirlenebilecek birşey. Burada kurulacak yapıların sahip olması gereken özellikler belli; ama halen doğanın, doğal hareketlerini afet, hatta yüzyılın afeti haline getirmek ancak bu bilgileri kullanmadan veya görmezden gelerek, her boşluğu rant üreten mekanizma olarak gören, insanilikten ve kamusal faydadan uzak, yurttaş ihtiyaçlarına sağır, denetimsiz bir siyasi hırsıyla mümkün. Yitirilen canların sayısına bakılırsa, yaşanan sonucun gerçekten afet olduğunu; ama insan eliyle yaratılan bir afet olduğunu söylemek gerek. Meydana gelen yıkımın ortadan kaldırılması, bölgenin yeniden kurgulanması, planlanması, yaşamın yeniden kurulması için gereken alt ve üst yapının oluşturulması için gerekli kaynak ihtiyacı, bu ülkede bir yılda üretilen değer dördte birine yakın; bunu görünce sonuç gerçekten bir afet. Daha da ötesi, bölge halklarının inanç ve etnik kimliklerinin benzersiz çeşitliliği ve bu çeşitliliğin uzun yıllar içinde ürettiği sembolik mekanlar, yaşam tarzlarına karşılık gelen yapı ve yerleşim tarzları, sanatsal ve belgesel değerler, yıkımın korkunçluğunu gözler önüne seriyor. Bütün bu sonuçlar olmayabilirdi.

Dünyada son yüzyılda yaşanmış kimi

deprem örneklerine bakıldığında görünen de o ki, bu sonuçlar yaşanmayabiliyor; insanlığın bilgi ve deneyim birikimi, bu tür

Yer	Zaman	Şiddet	Maddi Hasar ve Ölüm
o Banda Denizi / Endonezya	2023	7.9	Binalarda hasar
o Nepal	2015	7.8	9.000
o Sumatra / Endonezya	2012	8.6	10
o Tōhoku / Japonya	2011	9.1	18.450
o Maule / Şili	2010	8.8	550
o Sumatra / Endonezya	2004	9.1	250.000
o Rat Adaları- Alaska / ABD	1965	8.7	-
o Alaska / ABD	1964	9.2	139
o Valdivia / Şili	1960	9.5	1.000-6.000
o Kamçatka / Rusya	1952	9.1	10.000-15.000
o Assam / Hindistan-Tibet	1950	8.6	1.500-3.000
o Ekvador-Kolombiya	1906	8.8	-

doğa olaylarının afete dönüşmesine izin vermemeye yetiyor aslında. İşte birkaç örnek:

Amaç, hangi depremin daha şiddetli olduğunun yarıştırılması değil. Elbette depremin yaşandığı yerdeki nüfus yoğunluğu ve yerleşim sıklığı, zemin özellikleri vb. hepsi kayıp sayısını ve hasarı etkileyen faktörler; ancak yine de tablodan görülüyor ki, büyük kayıplara neden olan depremler, görece yoksul ve iyi yönetilmeyen yerlerde yaşanıyor. Örneğin Sumatra depremi, çok sık depremlerin yaşandığı Endonezya'yı vuruyor; 8.6 şiddetinde ve yoksulluğun yaşandığı bir ülkede gerçekleşiyor ve 250.000 can alıyor. Ancak daha şiddetlilerin de yaşandığı Japonya'da daha az sayıda can kaybının olması, durumu açıklamaya yetebilir.

Tarih	Şiddet	Yer	Kayıtlara geçen ölüm
o 27.12.1939	7,9	Erzincan	33.000
o 24.11.1976	7,5	Çaldıran	4.000
o 17.08.1999	7,4	Kocaeli	+18.000
o 12.11.1999	7,2	Düzce	900
o 01.05.2003	6,4	Bingöl	200
o 23.10.2011	7,2	Van	650
o 24.01.2020	6,8	Elazığ	50
o 30.10.2020	6,6	İzmir	120
o 06.02.2023	7,6	Maraş	+50.000

Ülkemizde son yüzyılda yaşanan büyük depremlere bir bakacak olursak, aşağıdaki tablo karşımıza çıkıyor:

Altı şiddetin üstündeki depremlerde de can kayıplarının yaşandığını görüyoruz. Can kayıplarının önemli nedenleri arasında, -açık konuşmak gerekiyor-, kurtarma ve acil yardım hizmetlerinin iyi organize edilememesi, etkin yürütülememesi, zamanında müdahale edilememesi geliyor. Son Maraş merkezli depremde de, depremi yaşamış insanların aktardığı şekliyle, depremden hemen sonraki saatlerde ve hatta ilk birkaç günde afet sonrası hizmetlerin sağlanmasıyla ilgili devlet kuruluşlarının sahada olmadığı ve hizmetlerin sağlanmasını kolaylaştırıcı şekilde çalışmadığı kanaati hakim.

Depremi sabah saatlerinde duyup, yardıma koşmak yükümlülüğünde hisseden, daha önceki depremlerden edindiği deneyimi seferber etmek isteyen gönüllü yardım ve destek kuruluşları ve bireylerin sahaya sokulmayacağı, sahada yalnızca AFAD veya onun akredite ettiği sivil kuruluşların ve bireylerin kurtarma, destek ve yardım

yapabileceğine ilişkin karar, depremi afete dönüştüren en önemli etkenlerden biri olduğu söylenebilir. Biliniyor ki, resmi kurumlar mevcut yönetime yakın eğilimlerdeki çevrelerle birlikte çalışıyor; buna karşılık, farklı inanç ve düşüncelere sahip sivil örgütler ve bireyler toplumsal faaliyetlerde kabul ve destek görmüyor; hatta faaliyetleri alabildiğine köstekleniyor, baskılanıyor. Öte yandan, uluslararası destek sağlayıcı sivil ve resmi kurumlar ise, sağladıkları desteğin sivil denetime tabi olmasını şart koşabiliyor veya yaptıkları mali yardımın devlet kuruluşlarındansa sivil yapılarca, şeffaf bir şekilde kullanılmasını şart koşuyor. Bu durumda yardımların ihtiyaç mahalline ve sahiplerine ulaşması da engellenmiş oluyor. Sonuç olarak gelebilecek kimi destek ve yardım, ihtiyaç sahiplerine ulaşmıyor.

Mademki ülkemiz deprem hatları üzerinde yar alıyor ve bundan sonra da daha birçok deprem yaşayacağız; bundan sonraki depremlerin birer afete dönüşmemesi için neler yapabileceğimiz üzerinde de duralım. Yarından tezi yok,

- o Deprem olasılığı olan yerleri, olasılık ve şiddet derecelendirmesine göre listeleyelim
- o Kamu idaresinden sorumlu kuruluşlar, bugünkü modelde AFAD, Belediyeler, Polis, Askeriye, STKlar, gönüllü bireyler, akademi, vb; derhal geçmiş depremlerdeki eksiklikleri ve bundan sonra yapılması/yapılmaması gerekenleri birlikte değerlendirmek üzere, samimiyetle biraraya gelsin

- o Paylaşılan bilgiler doğrultusunda, uygulama egzersizleri yapılarak, deprem hazırlıkları çok iyi bir şekilde tasarlansın, uygulamaya konsun

- o Geliştirilen uygulama planlarının öngördüğü mekansal düzenlemeler, uzman, araç-gereç temin çalışmaları deprem olmadan çok önceden kullanılabilir şekilde hazırlansın

- o Belli aralarla uzmanlarca verilecek seminer, konferans, derslerle depreme yönelik toplumsal -bilgi ve bilinç oluşturulması yönünde çalışmalar düzenlensin ve hiç eksiksiz uygulansın

- o Deprem sonrasında yaşanacağı bilinen tuvalet, su, ekmek ve gıda, geçici barınma, hijyen ve mama malzemeleri, fiziki yaralanmayla ve önceden engelli olanların ihtiyaç duyacakları acil destek malzemesi, kadınlar, çocuklar, LGBTİ bireyler, mülteciler, farklı inanç grupları gibi güvenlik ve sağlıkları için ilave özen gereken kesimlerin ek mağduriyetlerini önleyecek önlemler planlansın ve anında uygulamaya geçilecek biçimde hazır tutulsun,

Tüm bunların gerektirdiği mali kaynak, bugünkü yıkımın onarımından daha az olacaktır.

GÜNCEL

Yukarıdaki listede sayılanlar ve eminim ki, biraraya geldiğinde belirlenecek başkaca da hazırlıklar önceden yapılsaydı:

- o İlk yardım, kurtarma ve yaşamsal destek faaliyetleri daha güçlü sağlanabilirdi
- o Enkaz altından duyulan çığlıklara hızla erişilebilirdi
- o Daha az can kaybı verilirdi
- o Yaralı sayısı daha az olurdu
- o Yapılar yıkılmadan kalabilirdi

o Sosyal, ekonomik ve kültürel yaşam duraksamaz, sekteye uğramazdı

o Yaşam alanları, kentler, kasabalar, parklar, kültürel alanların yerleri piyasaya teslim edilmez, güvenli zeminlere güvenli tekniklerle yerleştirilirdi

o Kentsel rant toplumsal yarar için kullanılabilir, felaketin hazırlayıcısı olmazdı

o Sağlık sistemi tıkanmayacağı için tedavi süreçleri daha başarılı sonuç verirdi

o Yine üzülürdük ama, dünyadaki diğer iyi örnekler listesinde bir yerimiz olurdu

o Bu deneyimi başka diyarlara aktararak deprem ülkesi olmanın sağladığı birikimi insanlığın faydasına sunmuş olurduk

o İyi işbirliğinin parçası olarak yönetimdekiler de kazanırdı

Deprem bize yeri salladı, daha sonraki niyetleri konusunda fikir verdi; depremin afete dönüşmesine neden olan siyasi ve idari körlük ve gözükaralığı gözönüne serdi; depremlerin afete dönüşmesinin önüne geçilebileceğini öğretti; doğa olaylarını afete çevirmemek için, yurttaşlar olarak kamu idaresine ve barınma politikalarına el atmamız gerektiğini öğretti; Mİ?

Hep Birlikte Yeni Bir Öykü Yazabiliriz...

Yoktan Var Edilen Başkent Ankara'dan Depremi Yok Ettiği Kentlerle Dayanışma

Ferhunde Öktem, Prof. Dr.

Tatil dönüşlerinde arabayı kullanan babam Ankara levhasını gördüğünde "Hoş geldiniz" derdi; uyuyanlarımız uyanır ve hep birlikte "Ankara Marşını" söyledik. Bu aile geleneği tek başımıza yolculuk yaptığımızda bile Ankara Marşını içimizden söyleyerek devam eder.

**Ankara, Ankara güzel Ankara,
Seni görmek ister her bahtı kara.
Senden yardım umar her düşen dara
Yetersin onlara güzel Ankara.**

**Burcuna göz diken dik başlar insin,
Türk gücü orada her zoru yensin,
Yoktan var edilmiş ilk şehir sensin,
Var olsun toprağın, taşın Ankara.**

Yaşamın her anında, özellikle zor zamanlarda farkında olalım ya da olmayalım en temel gereksinimiz güvenlidir. Doğal ya da doğal olmayan yıkımlar sırasında da güvenlik konusunun ne denli önemli olduğu görülmüştür. Kendimizi en güvende hissedeceğimiz evlerimizin de bu gereksinimi karşılamaını, akılcı değerlendirmelerle en başta bulunduğumuz yerin güvenlik riskinin en az olmasını bekleriz. Bu açıdan bakıldığında Türkiye Deprem Haritasına göre deprem riskinin en az olduğu dördüncü ve beşinci grupta yer alan 14 ilin biri de Ankara'dır. Bu durum önceki yıllarda gözetildiği için, devlet işleyişinde yaşamsal önem taşıyan kurumlar Ankara'da konumlandırılmıştır. Son yıllarda çok yönlü akılcı değerlendirmeler azaldığından bu kurumların en yüksek

deprem riski taşıyan İstanbul'a taşınmaya başlaması önemli sorunlar oluşturabilecektir.

Başkentimiz Ankara, gösterişsiz, ağırbaşlı, onurlu ve kültürlü bir kenttir. Türkiye'de kitap okuma gibi aydınlık bir özellik açısından Ankara her zaman açık ara ilk sıradadır. Ankara'da gösteri yapan sanatçıların neredeyse tümü, "Ankara seyircisinin başka" olduğu ortak söylemini aktarır. Sanatçıların deyişi ile, Ankara'da gösteri yapmak, izleyicinin beğenisini kazanmak bir sınav gibidir. Sanatsal etkinlikleri saygıyla değerlendiren Ankaralılar, Ankara'da yapılan maçların "ateşli ve spor kurallarını bilen" seyircisidir. Kayıplarla baş etmede sanat ve sporun eşi bulunmayan bir katkısı vardır. Ankara'nın bu açıdan da öncelikle çocuklara yönelik etkinliklere ağırlık vermesi dileğimdir.

Ankara, sorumluluk duygusu yüksek bir kenttir. En büyük emaneti, Anıttepe'de Anıtkabir'de gururla bağrına basmıştır. Anıtkabir'de Atatürk'ü ziyarete gelenler, Ankaralılılar diye düşünürüm hep. Aramızda garip bir bağ oluşur, birbirimizin yüzüne gülümseyerek bakarız, selamlarız, saygıyla yol veririz. Ankara'ya gelen konuklarımızı da içtenlikle ağırlamaya çalışacağız.

Sezgisel ya da bilinçli bir seçim sonucu, Kahramanmaraş depreminden sonra en çok göç alan illerin ilkleri arasında Ankara gelmektedir. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin bir duyurusunu paylaşmak

isterim: "Araplar Mahallesi'ndeki 4 bin kişi kapasiteli yurdumuzun kapısı hasta, yaşlı, çocuk, engelli ve kadın depremedelerimize açıktır. Başkent hepimizin evi... Misafir etmeye hazırız." Buna benzer duyurulara sonraları da rastladık. Bu duyuruda beni en çok etkileyen, duyurunun içeriği oldu. "Başkent hepimizin evi... Misafir etmeye hazırız." Güveni ve aidiyet duygusunu oluşturan ne güzel bir karşılama.

Örgütlü bir kenttir Ankara. Bakanlıklardaki kadrolara hak ederek gelen bürokratlar, hizmet edebilmek adına kurulmuş olan sivil toplum örgütleri, Büyükelçiliklerin Ankara'da olması, bu kuruluşlarla ilişki kurabilen uzmanların çoğunlukta olması Ankara'nın "çeki düzenli" ve kendine güvenli bir kent olmasında önemli bir etkidir. Ankaralılar durumdan vazife çıkartırlar. Sessizce gruplaşırlar, görev verilmesini beklemeden yapabileceklerini paylaşırlar, yapılacak olan özveri ve saygıyla yerine getirilir, sonuçta kazanç ya da övgü beklemeden herkes kendi işine döner.

Kahramanmaraş Depreminde de böyle oldu: Belediyeler, sivil toplum örgütleri, Üniversite Mezun Dernekleri göz yaşartacak bir organizasyonla yardımların toplanma noktalarını, ulaşımı, gereksinimleri belirleyip harekete geçti. Örneğin ODTÜ bileşenleri Vişnelik tesislerinde aralıksız çalışmalarını, emeklerini katarak deprem bölgesine gönderilecek ihtiyaç malzemelerini hazırladılar. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin yaşamsal yardımları, umudu artırdı. İlk andan başlayarak

23 ilçede yardımların nerede toplanacağı belirlendi, yardım malzemelerinin evlerden alınabilme olanağı sağlandı. Kimse “devletten” görevlendirme beklemedi. İyi ki de beklemedi. Çünkü beklenseydi Kahramanmaraş'ta ilk günden itibaren arama kurtarma çalışmalarını sürdüren Ankara İtfaiyesi 200'den fazla

depremedeyi kurtaramazdı. Başka bir koşulda olsa deprem bölgesinde ABB amblemi taşıyan araçları, çalışmalarını fotoğraflara yansıtılmamak için özel çaba gösterenlere gülebilirdim, gülmece ögesi olabilirlerdi. Ancak böylesi koşullarda bunların yapılması içimi acıtıyor.

Ankara "Yoktan var edilmiş" bir Başkent olarak, varken yok olan deprem kentlerimize, var olma için örnek olacak, omuz verecektir. Birlikteliğin umudunu yaşatarak, birlikteliğin gücünden yararlanarak, bilimin ışığında yeni bir öykü yazacağız, sonra da gururla bunu biz yazdık diyeceğiz.

6 Şubat Depremi ve Emasya Protokolü

Sencer Başat

12 Eylül'den bahsedildiğinde sürekli olarak hangi 12 Eylül diye sorarım. Birinde uzaktan kumandalı bir silahlı kuvvetlerin yarattığı sınırsız ve süresiz bir şiddet vardı. Boyutları taşa atılan bir su gibi on yıllarca yayılarak devam etti. İkincisinde ise birazı uzaktan kumandalı olan ve zamanı geldiğinde kendi kendini imha eden; kendisine aydın veya entelektüel diyen “yetmez ama evetçi”ler vardı.

İkinci 12 Eylül, Zaman ve Taraf gibi “proje” gazetelerin, başta FETÖ olmak üzere belirli mezhep ve tarikatlar ile özellikle ikinci cumhuriyetçi solcumsuların desteği ile 15 Temmuz gibi süreçleri yarattı. Askeri vesayetin kaldırılması adına askeri hastaneler kapatıldı ve darbeleri önlemek adına EMASYA protokolü gibi “gerektiğinde sivil ve demokratik uygulama alanları yaratarak” faydalı olabilecek bir grup uygulama iptal edildi.

Anayasa değişikliğinde imzaladıklarının içeriğine hâkim olduğunu zanneden yetmez ama evetçi ikinci cumhuriyetçiler özellikle Balyoz Davası sürecinde Marmara depreminde binlerce can kurtaran EMASYA Protokolü ile çok uğraştılar. Bu yüzden, afette, orman yangınında, denizdeki bir arama kurtarmada yararlanılabilen protokol, olumsuz örneklerden de yola çıkarak 13 yaşında infaz edildi.

Bu protokol neyi içeriyordu?

Emniyet, Asayiş ve Yardımlaşma Protokolü EMASYA, en özet haliyle, TSK ile İçişleri Bakanlığı arasında yapılan, asker ve jandarmanın diğer kamu kurumlarıyla koordinasını öngören düzenlemeydi. Bu protokol ile 7 Temmuz 1997 tarihinde Genelkurmay Başkanlığı ile İçişleri Bakanlığı arasında 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu 11/d maddesi gereğince alınması düşünülen ortak önlemler ortaya konuyordu. 27 maddeden oluşan protokolde; terör, deprem, sel, yangın gibi doğal afet durumunda, “valiliğin talebiyle” TSK yardımı talep ediliyordu. Temel amaç kamu düzenini ve yardımı, sivil otoritenin kontrolündeki bir koordinasyon ile sağlamaktı. Özünde, yaşanan toplumsal olaylarda ve afetlerde; birbiriyle yardımlaşmayan, bilgi ve malzeme paylaşmayan kamu kurumlarının

ortaklaşa çalışabilmesini sağlamayı amaçlıyordu. Binlerce sahte dijital içeren Balyoz Davası başlangıcında, “camiler bombalanıyor” başlığı taşıyan “proje gazeteler” sayesinde 4 Şubat 2010 tarihinde kaldırıldı.

EMASYA'nın kaldırılması sürecinde yaşananların özeti neydi?

Hasan Cemal EMASYA Protokolüne “Türkiye'nin Asker Sorunu” adlı kitabında değiniyor. 2004 yılının şubat ayında devam eden Yerel Seçim Kampanyasında, Nazlı Ilıcak ile Ali Bayramoğlu'nun da bulunduğu Başbakanlık uçağında bu kararın alındığını anlatıyor. EMASYA “sorunu” AB raporlarına da giriyor. Açılım ve saçılımdan sorumlu İçişleri Bakanları konuyu yakından inceliyor. Zaten 28 Şubat sürecinde yaratılmış “köpük” bir kamuoyu var, EMASYA sayesinde bol köpüklü oluyor.

Marmara depreminde EMASYA Protokolü nasıl çalıştı?

Marmara depreminde bu protokole göre çalışan bir lojistik görevlisidim. Deprem sabahı depolarımızdaki gıda öncelikli kritik malzemeler sevk edilmiş ve yerine ulaştırılmıştı. 03.02'de meydana gelen depremde Gölcük Deniz Hastanesi'nin acil ve yoğun bakım ünitesi 03.16'da açık havaya taşınmıştı. Deprem sabahı hastanede ilk ameliyatlar yapılıyordu. Hücumbotlarla sabahın ilk saatlerinden itibaren İstanbul Kasımpaşa, Pasaport ve Dolmabahçe iskelelerine yüzlerce yaralı götürülmüştü. Amaç “ikmal” etmek değildi, yardımın sürekliliğini sağlamaktı.

Bu esnada deneyimsizlik nedeniyle, birkaç gün ekmek dağları oluştu mu, evet; konserve açacağı olmayan yere peynir tenekesi gitti mi, evet; kadın pedinin öncelikli olduğu bir hafta sonra mı fark edildi, evet.

Aynı zamanda ilk günden itibaren hava sıcaklığından dolayı, depremde evinden/enkazdan iç çamaşırıyla çıkanlar giydirildi, lojistik danışma/destek masaları/merkezleri kuruldu, bebeklere mama bulmak için gruplar oluşturuldu. İlk hafta psikolojik destek ekipleri çalışmaya başlamıştı. Yıllar içinde bu

deneyim yazılı hale geldi ve “alınan dersler” binlerce sayfalık döküman oluşturdu. Bu sayede eğitim sistemleri değişti, deneyim aktarımı yapıldı, yeni bakış açıları kazanıldı.

Bu protokol kaldırılmasaydı TSK 6 Şubat depreminde hemen devreye girer miydi?

İlk iki günde TSK devrede değildi. Depremin üçüncü günü Savunma Bakanı Hulusi Akar Hatay'da 4 binden fazla Mehmetçiğin görev yaptığını açıkladı. İhtiyaç duyulan şeylerin daha yeni sevk edildiğini o gün öğrendik. Mevcut iktidarın askerin görünür olmamasını istemesi sonucunda bu gecikmeler yaşandı. Bu depremde de, ilk günün, ilk saatin, ilk dakikanın ve ilk saniyenin önemi ortaya çıktı. Bebekler çalınmayabilirdi. Karaborsacıların el koyduğu kamyonlar sevk edilebilirdi.

TSK'ya ait iş makineleri ilk dakikadan itibaren enkaz kaldırmaya yardım edebilirdi. İstihkâm birlikleri yol onarımı yapabilirdi. Askeri hastaneler ve sahra hastaneleri, yaralıları için koordine kurabilirdi. Helikopterler “öncelikli hassas grup” sayılan hamileleri, bebekleri, yaşlıları, engellileri, kronik hastaları ve ağır yaralıları taşıyabilirdi. Çıkarma gemileriyle ilk seyyar hastaneler kurulabilirdi. Diğer askeri gemiler ilk andan itibaren hipotermiden ölümleri engellemek amacıyla hizmete girebilirdi. İlk dakikadan itibaren güvenlik sağlanabilir ve yağmalar önlenebilirdi. Ordunun seyyar mutfakları deprem sabahı ilk çayı demleyebilirdi.

15 Temmuz 2016 Darbe Girişiminden sonra TSK'nın bazı işlevleri önemli ölçüde aksaklığa uğradı. Öncelikle sağlık sistemi bozuldu. Afetler karşısında TSK'nın yardımcı olması isteniyorsa, TSK'nın da buna “hazırlıklı” olması gerekirdi. Artık bu imkân ve kabiliyetler de zamanla kayboldu. Vücuttaki çalıştırılmayan bir organın zamanla veriminin düşmesi gibi; orman yangınından, arama kurtarma faaliyetlerine, afetlerden asayişe kadar, “gerektiğinde ve yeterince” yararlanılabilecek bir TSK yok oldu. Bu nedenle başı sıkıştığı zaman “asker nerede?” diye soranlara, “sayenizde!” cevabını veriyorum.

Depremde Mimar Mühendis Sorumluluğu

Mithat Akman

Büyük bir deprem geçirdik, çok büyük yıkım gördük, binalar enkaz oldu. Sorumlusunu, sorumlularını aramak gerekmez mi? İlk akla gelen yönetimlerin yanlışları, kabahatleri, sistemdeki yanlışlar, ama bunları ve bunlar için bütün eleştirilerimizi saklı tutarak mimarlar, mühendisler olarak depremde, depremdeki yıkımlarda bizim, mimarların, mühendislerin sorumluluğumuz yok mu diye düşünmeye başlayalım.

Yapıların projeleri mimarlar ve mühendisler tarafından hazırlanıyor. İnşaatların yapılması için de mimar veya mühendis şantiye şefi lazım. Denetlenmesi için gerekli yapı denetim yetkilileri (4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanundan önce fenni mesulleri) gene mimar ve mühendisler. Resmi kuruluşlardaki, belediyelerdeki denetimleri de mimar ve mühendisler yapıyor. Öyle anlaşılıyor ki mevzuatta, binaların, yapıların üretilmesinin her kademesinde mimarlar, mühendisler var.

Projelerin hazırlanmasından başlayalım. Yapı stoğunun çoğunluğu olan resmi olmayan yapıların birer müteahhidi var, müteahhit proje işi yapan mimar ve mühendislerle anlaşarak projeyi hazırlar. İşe başlarken müteahhitin kafasında zaten ne yapılacağına dair bir fikir vardır ve onun kağıda dökülüp imzalanmasını ister. Müteahhit başka ne ister, pahalıya satılacak, ama ucuza mal edilecek bir bina. Kim bunları sağlayabilirse ve belediyesine de onaylatabilirse en iyi mimar, mühendis odur. Bu aşamadan sonra sıra gelir inşaatın yapılmasına, bu aşamada da bütün denetim yapı denetim kuruluşundadır. Projeyi kontrol eder, imalatların ve imalatta kullanılan malzemelerin standartlara, yönetmeliklere uygunluğunu kontrol edip onaylar. Tabii imalat sırasında da gerekli evrakı eksiksiz ve dertsiz hazırlayan, müteahhitin yaptıklarına sorunsuz olarak onay veren, belediyedeki problemleri hızla ve sorunsuz çözen her zaman müteahhit için en iyi yapı denetim firmasıdır.

Peki bugün yapı denetim kuruluşlarında işler nasıl yürüyor, fiili işleyiş nasıldır incelersek ne görürüz? Bütün ticari kuruluşlar gibi onlar da en az maliyetle en yüksek parayı kazanma peşindedirler. İhtiyacı olan ve durumu uygun olan mimarları, mühendisleri bulurlar, ayda 10, 15 gün çalışıyormuş gibi (mevzuat buna izin veriyor) işe alırlar, daha doğrusu kağıt üstünde böyle işlem düzenleyerek sigortalı yaparlar. O mimar veya mühendis şantiyenin

nerede olduğunu bilmeyeceği gibi, şirkete bile gitmez, bir iş olduğunda, daha doğrusu imzalanacak bir proje veya evrak olduğunda telefon edilir, imza attırılır. Böylece her şey yasal ve mevzuata uygun halledilmiş olur. Belediyedeki mimar ve mühendisler de evraka bakarlar, usulüne uygunsa, imzaları tamamsa ruhsatı verirler. Burada parantez içinde belirtmek lazım ki, devlet kuruluşu olarak belediyeler, kendi yetkilerini özel şirketlere devredemezler ve her koşulda denetlemeden sorumludurlar, ancak fiili durum ve gerçek işleyiş böyle. Yapı denetim kuruluşu da parasını müteahhitten aldığı için müteahhit bütün mimar ve mühendislerle rağmen imalatı istediği gibi, istediği malzemeyle ve istediği kalitede yapar. Bunun sorumlusu da işini yapmak yerine evraka imza atmakla yetinen mimar ve mühendisler olur. Deprem sonrasında ilk olarak müteahhit suçlansa da, kağıt üstünde eksik yoksa, deliller ortaya serilip hukuki süreç yürüyünce sorumlular olarak ortada mimar ve mühendisler kalır. Belki daha da önemlisi, "imzacı" mimar ve mühendisler, yaptıklarıyla mesleklerinin meşruiyetine zarar verirler. Toplum tarafından mesleğimize saygı duyulmasını, değer verilmesini, meşruiyetinin kabul edilmesini istiyorsak, mimar ve mühendisler olarak bunu hak etmeliyiz, iğneyi kendimize batırmalıyız. Bu yükümlülük topluma karşı mesleğimizin bize yüklediği bir borçtur. Meslek odaları herşeyi hukuki soruşturmalara bırakmadan ve herhangi bir şikayet beklemeden bu durumdaki mimar ve mühendisler hakkında gerekeni yapmalıdır.

Sonuç olarak depremde oluşan hasarlar ve can kayıpları için mimar ve mühendislerin sorumluluğu vardır. Mimarlar ve mühendisler mesleklerini bu bilinçle uygulamalıdır. Sadece bu bilinçle değil, tam bir yetkinlikle uygulamalıdır. Peki meslekte yetkinlik nasıl elde edilir? Bu sorunun yanıtını ararken gene Türkiye'nin gerçekleriyle karşılaşırız. Mesleğimizi elde edebilmek için eğitildiğimiz, öğrenim gördüğümüz üniversitelerimizin durumuna bakıyoruz. Bugün pek çok devlet üniversitesinde, özel üniversitelerin çoğunda eğitim ve öğretim yeterli niteliğe sahip olmayanlar tarafından sağlanıyor. Daha iyi bildiğim için, mimarlık fakültelerine bakınca görüyorum ki, pek çok üniversitede, özellikle özel üniversitelerde öğretim görevlileri maliyeti düşürmek için saat hesabıyla üç kuruş paraya çalıştırılıyorlar. Çoğunluğu da nitelik olarak yetersiz. Böyle üniversitelerden

mimarlar (mühendisler) mezun oluyorlar, mezun olur olmaz sınırsız, her türlü binayı yapmaya yetkili oluyorlar. Zaten hocası yetersiz olan öğrenci, mimarlık diplomasını alınca her binaya imza atmaya yeterli sayılıyor. Gene iyi bildiğim mimarlık mesleğinden yola çıkarsak, yaşadığım pek çok tartışma gösteriyor ki, genç mimarlarımızdan bir kısmı "biz mimarız, binanın tasarımını yaparız, statüğinden sorumlu değiliz ki..." diyebiliyor. Oysa binayı mimar yapar, mühendislerle birlikte çalışmak, hatta onların hepsini koordine etmek zorundadır. Mimar, mühendislerin çözümlerini irdeleyebilmeli, gereken durumlarda onlara tasarıma uygun yeni yollar, yöntemler önerebilmelidir. Binayı mimar yapar, sistemini kuramıyorsa mühendisler mimari tasarımı alırlar, bozup yeniden yaparlar.

Sadece mimarlar değil, inşaat mühendisleri için de birkaç cümle yazayım. Eskiden masanın üstüne projeleri açıp, inşaat mühendisleriyle binanın sistemi üzerinde konuşur, tartışır, taşıyıcı sistemde düzenleme yapılacaksa bile bunun nasıl olacağına birlikte karar verirdik. Şimdilerde ise statik hesapları yapan hazır programlar var, bunları kullanmak için mühendis olmaya gerek yok, fiili durumda pek çok örnekte de mühendis olmayanlar kullanıyorlar. İnşaat mühendisine binanın sistemine dair bir şey sorduğumuzda, "verileri programa yükleyeyim, bakalım ne sonuç verecek, sonra konuşuruz" diye cevap veriyor.

Eğer bütün mimarların ve bütün mühendislerin mesleki yeterliklerine sorun olmazsa, mesleki sorumluluklarının bilinciyle çalışırlarsa depremlerde böylesi felaketler yaşanmaz. Çuvaldızı başkalarına batırırken, iğneyi de kendimize batırmayı unutmayalım.

Fotoğraf: Bahadır DUMAN

Afetler ve Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği

Kadın Koalisyonu Afet Kordinasyon Ağı Neden Kuruldu?

İlknur Üstün - Lütfiye Kelleci Birer - Gülin Özdemir Eroğlu

Kahramanmaraş merkezli depremde kaybettiğimiz canlarımız Hatice Can ve Kibar Daşcı Özdemir'in anılarına saygıyla...

Farkında olsak da olmasak da, hepimizin günlük yaşamını kolaylaştıran ya da kendimizi daha iyi ve güvende hissetmemizi sağlayan alışkanlıklarımız ve günlük rutinlerimiz vardır. Pek çoğumuz ertesi sabah işe, okula ya da her nereye gideceksek oraya gecikmemek için alarm kurarız yatmadan önce. Evlerimizde neyin nerede olduğu, neyin nasıl kullanılacağı bilgisi kolaylaştırır yaşamlarımızı. Sokağımızdaki durağın yerini, neyi hangi dükkanda bulacağımızı da biliriz yaklaşık olarak.

Kadınlar olarak sokağımızın, mahallemizin hatta şehrimizin güvenli ve güvensiz yerlerini de biliriz ve bu bilgi bizler için hayati önemdedir. Bütün bu bilgi ve deneyimler, zamanla, yaşadığımız mekanla da bağımızı kurar ve güçlendirir. Artık, planlarımız da, sosyalleşmelerimiz de bu bilgiden bağımsız değildir. Bundan sonra beklenmedik bir zamanda bizim dışımızda gerçekleşen her değişim bir krizin nedeni olacaktır. Bu nedenle, 6 Şubat sabaha karşı gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremin yol açtığı büyük krizin çok önemli bir boyutu da, özellikle bölgede yaşayanlar açısından bu bağın zedelenmesidir.

Yaşadığımız bu süreç bir yandan "Travma, Yas, Üzüntü, Çaresizlik ve Öfke" olurken, bir yandan da "Güç, Dayanışma ve Birliktelik" olarak geri döndü bizlere. Başka türlü, bu acıyla yaşayabilmemiz mümkün değildi.

Kadın Koalisyonu, 2000 yılından bu yana eşitlik, özgürlük ve adalet mücadelesi veren kadınların, kadın örgütlerinin bir araya geldiği bir yapı. Depremin olduğu gün Kadın Koalisyonu olarak, yaklaşık 150 bileşenimizle hızla bir araya geldik. Hem bileşenlerimizin hem de bu sürecin yarattığı yıkım karşısında harekete geçen gönüllülerin katılımı ile bir Afet Kordinasyon Ağı kurduk.

Bu koordinasyon ağı ile; yaşanan olumsuzluklardan en fazla etkilenen kesimin kadınlar, çocuklar, LGBTİ+'lar ve eşitsiz koşullarda yaşayan diğer gruplar

olacağı deneyiminden hareketle, bu süreçte; kaynaklarla ihtiyaç sahipleri arasında köprü kurmayı, hak ihlalleri ile mücadele etmeyi ve kadın örgütlerinin afet yönetiminin her aşamasında etkin olarak yer almasını sağlamayı amaçladık.

Halihazırda var olan toplumsal cinsiyet eşitsizliği; deprem sonrasında yapılan yardımlara erişimde yaşanan zorluk ve engellerle, strese bağlı birçok kadın ve kız çocuğunun deprem sonrası regl olması ve hijyen ürünlerine erişememeleriyle, tuvalete erişimde yaşanan sorunlar nedeniyle üreme sağlığı hastalıklarının başlamasıyla, barınma ve gıda gibi temel ihtiyaçların karşılanması sürecinde kadınlara ve LGBTİ+'lara yönelik yapılan çeşitli şiddet ve istismarlarla kendisini daha da fazla hissettirdi. Bu kapsamda, Afet Kordinasyon Ağı olarak operasyon ve savunuculuk olmak üzere iki ana çalışma grubu oluşturduk. Acil müdahale ve uzun erimli olmak üzere iki iş planı hazırladık ve depremin ikinci gününden itibaren bu ağda bir araya gelen kadın örgütlerinin gönüllüleri olarak sahada çalışmaya başladık. Depremden doğrudan etkilenen 10 ilin her biri için sorumlular belirledik ve bu sorumlular, illerinde yaklaşık 40 kişilik saha ekiplerini oluşturduklar. Operasyon grubumuz, bu ekipler aracılığı ile edindiği bilgilere dayanarak kendi çalışma planını çıkardı. Her il için; hangi kurum ve kuruluşun ne yaptığını, sahada nelere ihtiyaç duyulduğunu ve hak ihlallerini gösteren bir haritalama çalışması yaptılar. İlk etapta hak ihlallerinden ziyade ihtiyaçlar öne çıktı. Bu sebeple öncelikle bu açığı kapatmaya yönelik bir çalışma yürüttük. Yaşanan kaos ortamı içinde, ihtiyaçlara ve desteklere yönelik aktarılan bilgilerin teyit edilerek buluşturulması konusunda ancak sahadaki örgütlülüğümüzle üstesinden gelebildiğimiz oldukça yoğun bir emek harcadık. Bir taraftan da bu sürece aktif katılan kadınların yaşadıkları ikincil travmaları gözetecek destekleri hayata geçirmeye başladık.

Her geçen gün yaşanan felaketin yeni bir boyutu ve çarpan etkileri ile karşılaşıyoruz.

Hak ihlallerine yönelik, özellikle taciz ve tecavüz tehditleri ve mültecilere yönelik artan ırkçı saldırılara karşı önlemler geliştirmeye çalışıyoruz. Bir taraftan akut sorunlara odaklanırken bir taraftan da geliştirdiğimiz işbirliklerini de mobilize edecek şekilde uzun erimli bir yol haritası oluşturuyoruz. Bu anlamda afetin yaşandığı illerde belediyeler ve özel sektör işbirliğinde "kadın yaşam merkezleri" kurmak için çalışmalarımızı başlattık. Bu merkezlerle depremden etkilenen kadınların, çocukların ve tüm eşit olmayan koşullarda yaşayan grupların, güvenli bir biçimde bir araya gelip hakları konusunda bilgi edinebileceği, ihtiyaca göre ilgili kurum ve kuruluşlarına yönlendirmelerinin yapılabileceği, çamaşırhane, banyo, mutfak gibi günlük ihtiyaçlara cevap veren alanları ile, psiko-sosyal desteğin ve grup çalışmalarının yürütülebileceği, oyun odaları içeren sosyalleşme mekanlarının hayata geçirilmesini hedefliyoruz.

İlerleyen günlerde ortaya çıkan ihtiyaçlar sonucunda çalışma alanımızı 10 ilden daha geniş bir ölçeğe, depremden etkilenenlerin göç etmek durumunda kaldıkları illere de taşıyarak bu illerde çıkan ihtiyaçlara yönelik ekipler oluşturmaya başladık. Bu illerden biri de en çok göç alan illerden biri olan Ankara'ydı. Bu kapsamda; Deprem Bölgelerinden Ankara'ya Gelenler için Destek Hizmetleri Rehberi hazırladık. Güncelliğini ve doğruluğunu teyit ederek, belirli aralıklarla güncellediğimiz bu rehberde; barınma, gıda-giyim-eşya ve hijyen ürünleri, nakit para, istihdam, psikolojik destek&sağlık, eğitim&burs, çocuklar için, hukuki destek ve kayıplara ulaşma başlıklarına yer verdik. İçerik olarak kamu kurum ve kuruluşları tarafından sağlanan hizmetlerin yanı sıra sivil toplum örgütleri ve özel sektörün sağladığı desteklere de yer verdik.

Depremin ilk gününden itibaren açıkça gördük ki, ev yıkılsa, hayat altüst olsa da ev içindeki yaşama dair her türlü ihtiyacı karşılamak büyük ölçüde kadınların sorumluluğu olmaya devam ediyor. Hem deprem bölgesinde bağlantıda olduğumuz kadınlardan

GÜNCEL

edindiğimiz izlenimler hem de Ankara'ya gelen ailelerde gözlemlendiğimiz şu ki, bu koşullarda da ev içinde kadınların bakım hizmetlerini yerine getirmesi beklenmekte. Barınma olanaklarının sınırlı olması ya da büyük ailelerde yaşanan kayıplar gibi nedenlerle, Ankara'ya gelen afetzedeler, çoğunlukla, kalabalık gruplar halinde barınabilmekte. Bu koşullarda da evin yemeğinin hazırlanması, temizlik, çamaşırların yıkanması gibi ev içi işler kadınlar tarafından yerine getirilmekte.

Deprem sonrasında Ankara'ya gelen kadınlar bir yandan, yazının başında söz ettiğimiz, bilindik yaşam alanının aniden yok olmasının şokuyla başa çıkmaya çalışırken, öte yandan da son derece sınırlı olanaklarla evdekilerin bakım ihtiyaçlarını karşılama sorumluluğunu üstlenmekte. Bu nedenle, ilk haftalarda kadınlar, mecbur kalmadıkça bizlere kişisel ihtiyaçlarını bildirmiyorlardı. Zaman geçtikçe, ilk günlerde gelmiş olanlar açısından, hem hayat biraz daha yerleşik hale geldiği hem de karşılıklı ilişkilerimiz geliştiği için, kendi

ihtiyaçlarını da dile getirmeye başladılar.

45. güne geldiğimizde artık bu ihtiyaçlar sadece giysi, gıda, ev gereçleri gibi şeyler olmaktan çıkmaya başladı. Evlerini, işlerini, yakınlarını kaybetmiş ve hiç planlamadıkları halde yaşadığı şehirleri değiştirmek zorunda kalmış olan bu kadınlar, yavaş yavaş sosyalleşme ihtiyaçlarını dile getirmeye başladılar. Kurumlarda kalanlar sabahdan akşama kadar hiçbir şey yapmadan oturmaktan sıkıldıklarını belirtirken, evlerde olanlar ise şehri bilmedikleri ve gelen giden kimseleri olmadığı için sıkıldıklarını söylüyorlar. Bu nedenle, kadınlar, küçük gruplar halinde, sohbet etmek için bir araya gelmeye ya da uygun zamanı olanlar ev bulma ve yerleşme sürecinde destek olduğu ailelere ziyarete gitmeye başladı. Bu görüşmeler kadınlar arasındaki ilişkileri geliştirdiği için artık daha fazla kişisel ihtiyaç dile getirilmeye başlandı. Bunun yanında, Ankara'da yaşayan yakınlarının yanına gelenler ya da Ankara'da bir yakını olanlar çok daha kolay uyum sağlayabiliyorlar.

Ayrıca, birkaç kadın da Ankara'ya gelip yerleşme işlerini tamamladıktan sonra iş bulup çalışmaya başladı.

Yas tutma, kayıplarını defnetme, keder, öfke ve sevinç gibi duygularını ifade etme gelenekleri, kültürleri ve yöntemleri birbirlerinden çok farklı olan kadınlar bu süreçte kadın dayanışmasının ortak bilgisi ve diliyle yan yana durmaya ve hayatı yeniden örmeye çalışıyorlar. Ancak ne yaparsak yapalım geçmişini, sevdiklerini, işini, tüm birikimini enkaz altında kaybetmiş insanlar için hayat eskisi gibi olmayacak. Bu acıyı yaşayan ve şahit olan hiç kimse eskisi gibi olamayacak. Bu nedendir ki belediyelere, bakanlıklara, müteahhitlere ve tüm sorumlulara görevlerini hatırlatmak ve denetlemek boynumuzun borcu. Bu nedendir ki yeniden inşa edilecek kentlerin tasarlanmasında kadınlar ve kız çocuklarının hakları başta olmak üzere, tüm yurttaşların haklarını hatırlatmak için rehber hazırladığımız ve katılımcı, güvenli ve sağlıklı kentler hazırlanmasına destek olmak konusunda çalışmalarımız devam etmektedir.

Artık, Anadolu Konut Kültüründen Faydalanmalıyız...

Faruk Soydemir

Senelerdir ülkemizde sürekli üretilen, betonarme konut veya ofis yapıları, kentlerimizi tek tip yapılar yığına dönüştürdü.

5 ila 9 kat arasında değişen, zemin katın üstünde genellikle ara katı olan, ofis veya konut yapısı olarak yapılan ve de adeta tek tip cepheleri olan betonarme yapıların çok zararını gördük.

En son depremde bu yapıların binlercesi yıkıldı, binlercesi de ciddi hasar gördü.

Çöken bu binaların altında 40000'i aşan canımızı kaybettik.

Depremden etkilenen kentlerimizde yeni konutlar inşa ederken, artık yüzlerce yıldır Anadolu'da var olan, konut kültüründen ve yöresel malzemeden faydalanmalıyız.

İlk aşamada zemin ve jeolojik etütleri yapılmış, depreme dayanıklı 300-350 metre karelik parseller üretilmeli.

Sonra bu parsellere, Anadolu'da yüzlerce yıldır var olan, geleneksel evlerimizden esinlenerek, yöresel malzemeyi kullanarak deprem konutları yapmalıyız.

Yeni konutlarımızı; geleneksel evlerimizde olduğu gibi; küçük de olsa bir bahçesi olan, iki veya tek katlı, ahşap iskeletli, ahşap çatıklı, tuğla veya kerpiç dolgulu, ahşap döşemeli ve ahşap çatılı konutlar olarak yapmalıyız.

Ancak bu yapılarda, vatandaşlarımız güvenli yaşayabilirler...

Çünkü, ahşap ağırlıklı malzeme ile yapılan bu konutlar depreme karşı son derece dayanıklıdır.

Deprem esnasında, kolayca esneyebilen ahşap malzeme ve duvarlardaki ahşap çatıklar, depremde gerekli direnci gösterir ve yapıyı ayakta tutar.

Özetle yeni yapılacak deprem konutlarını yaparken Anadolu konut kültüründen faydalanmak ve bu yıkıcı depremlerden ders çıkarmak zorundayız.

Ülkemizde bu projeyi

gerçekleştirecek, gerekli teknik eleman ve bilgi birikimi vardır.

Dayanışma eşitlikçi bir bakış açısıyla inşa edilmeli, karşımızda hakları olan yurttaşlar var!

Hazırlayan: Zişan Kürüm

Mülkiyeliler Birliği olarak 6 Şubat Depremleri ardından yapılanlar hakkında genel değerlendirmeniz nedir?

Bu konuda Mülkiyeliler Birliği, Hacettepe Üniversitesi Mezunlar Derneği, İstanbul Teknik Üniversiteler Birliği Derneği ve ODTÜ Mezunları Derneği olarak bir açıklama yayınladık. (Açıklamanın tamamı aşağıdadır). Özetleyecek olursak bu iktidar yönetiminde depremin ağır bir faciaya dönüşmesinin öngörülmez olmadığını düşünüyoruz. Liyakatsiz, ehliyetsiz, afet ve kriz yönetimi konusunda donanımsız, iktidara sadakatle itaat eden kişiler ayrıcalıklı ve makbul görüldüğünde; şirket gibi devlet yönetildiğinde, meslek odaları karar süreçlerinden dışlandığında; kaçak ve kural dışı yapılar siyasi çıkar ve rant uğruna imar izni/affı çıkarılıp imar çeteleri yaratıldığında ve deprem ülkesi olduğumuz gerçeği hafife alındığında bu yaşadıklarımız kaçınılmazdır. Geçmişte olduğu gibi tüm sorumluluğun sadece birkaç müteahhidin üzerine yıkılmasını kabul etmiyoruz. Deprem faciasından önce ve sonra politik, etik ve hukuki sorumluluğu olanları istifaya davet ediyoruz ve bu kişilerin yargılanmasını ve suçu sabit görülenlerin cezalandırılmasını talep ediyoruz.

“Deprem olduğu andan itibaren herkesin koşarak bir şeyler yapmak istemesi bir yandan çok güçlü bir birlikteliği getirdi”

Öncesinde afet-kriz yönetimine ilişkin bir planlamanız, çalışmanız var mıydı yoksa Maraş depremi sonrasında mı gelişti?

Afet yönetimine dair daha önceden yaz dönemi yaşadığımız orman yangınları

sürecinde bir deneyimimiz oldu. Orada da Marmaris Belediyesi ve Bodrum Belediyesinin yayınladığı ihtiyaç malzemeleri listesi için Birliğimizin kapılarını açtı ve dayanışma faaliyetleri örgütledik. Fakat 13,5 milyonu etkilediği düşünülen Maraş depremi ve hemen sonrasında Elbistan depremine hazır olmak başlı başına ciddi bir konu. Önceki deneyimlerimiz ışığında bugünün ihtiyaçlarına odaklandık.

Deprem bölgesine yardım ulaştırma çalışmaları nasıl yürütüldü? Kimler/hangi kurumlara birlikte çalıştınız?

Deprem bölgesine yardım ulaştırma çalışmalarını kabaca üç şekilde anlatabiliriz. Bunlardan birincisi deprem bölgesine gitmiş veya gidecek gönüllülerden gelen telefonları sahadaki kriz masaları ile koordine etmek oldu. Kurumumuzu arayarak “nereye yardım götürelim”, “elimizde şu malzemeler var, nereye bırakalım” diyen gönüllüleri ihtiyaç noktalarına yönlendirdik. Deprem bölgesine giden yardımların doğru yerlere ulaşması amacıyla bir çalışma yürüttük.

Hızlı bir şekilde geliştirdiğimiz bir ikinci çalışma ise Çankaya Belediyesi’nin açıklamış olduğu ihtiyaç listeleri için Birliğimizin kapılarını açmak oldu. Mülkiyeliler Birliği bildiğiniz üzere Kızılay’ın tam göbeğinde Konur Sokakta ve Konur Sokak araç trafiğine kapalı. İnsanların hızlıca yardım ulaştırabilecekleri bir nokta olması anlamında önemli bir konum. Fakat tam tersinden lojistik bir dayanışma faaliyeti için de çok zor bir yer. Bu nedenle kendimiz bir tır, kamyon gibi bir şey ayarlamaktan ziyade Çankaya Belediyesi ile hızlı bir şekilde koordine olarak kapılarımızı Belediye’nin yayınladığı ihtiyaç listeleri için açtık. Deprem bölgesine yardım ulaştırmanın yaşamsal önemi ortada fakat yardım ulaştırmak için kullanılan enerjinin doğru bir şekilde

6 Şubat’tan bu yana art arda yaşanan depremlerin, yiten binlerce canın, yıkılan onca kentin ardından kalanlarla kurulmaya çalışılan bağ çok, çok değerli. Seferber olan insanlar ortaya müthiş bir dayanışma örneği koydu. Bunca acının ortasında umutvar olmayı sağlayan şeylerden biri de belki bu dayanışma. Yaraların sarılmasına destek olmak için emek verenlerin ortaya koydukları ise kimi zaman ihtiyaçları ıskaladı, bunu yollara saçılmış kıyafet görüntüleri ile ne yazık ki hepimiz gördük. Destek olunan noktanın ihtiyaçlara denk geliyor olması dayanışma ruhu gereği iki taraf için de elzem olmalı. Fakat bu geniş kargaşanın ortasında böylesi bir denklemi kurmak da alabildiğine zor. Bu zorluğu işler bir sistem örneği oluşturarak aşmayı başarabilenlerden biri de Mülkiyeliler Birliği oldu. Süreci Murad Karabulut ve Çiğdem Gönen bize aktardı.

aktarılmasını da önemli buluyoruz. Nitekim enerjinin bir hafta sonra bitmeye başladığını, gönderilen yardımların depremzedelere ulaşmasında lojistik ve organizasyon sıkıntıları olduğunu da gördük. Bu nedenle kurumlar arası işbirliği, hedefli dayanışma faaliyetleri ve enerjinin doğru kullanımı bizim deprem sonrası yürüttüğümüz çalışmalarımızın anahtar noktalarıdır. Sadece Çankaya Belediyesi’nin yayınladığı ihtiyaç listesini değil Ankara Büyükşehir Belediyesi’nin de yayınladığı ihtiyaç listelerini ve toplama adreslerini sosyal medya hesaplarımızdan paylaştık.

... dayanışma faaliyetlerindeki enerjinin ve imkanların doğru yönetilmesini sağlamak”

Deprem bölgesine yardım ulaştırmak için yaptığımız bir diğer çalışma ise enkaz altında kalan üyelerimizin ve yurttaşlarımızın teyitli bilgilerini sosyal medya hesaplarımızdan yayınlarak arama kurtarma ekiplerini doğru bir şekilde yönlendirmek oldu. Bu noktayı izninizle biraz daha açmak isteriz. Çağımızın iletişim çağı olduğu ve artık iletişimin yaşamsal bir önemde olduğunu fakat iletişimle her şeyin çözülmediğini anlatmak için çok uygun bir örnek. Enkazların başında bekleyen yakınardan gelen teyitli bilgileri sahada çalışma yürütenlere yönlendirmenin az sayıda kurtarma ekibi olduğu ve ekiplerin yeterli malzemeleri olmadığı görüldüğünde tek başına bir anlamı olmadı. Umudu ayakta tutmak, bize ulaşan herkesle birlikte en ufak bir umudu bile canlı tutmaya çalışmak için bu çalışmayı sürdürdük. Nadiren de olsa iyi haberler aldığımız kişiler oldu fakat çoğunlukla kötü haberler aldık.

Ankara’ya gelen depremzedelere yönelik

GÜNCEL

yürüttüğünüz çalışma hakkında bilgi verir misiniz? 10 Şubat'ta yani depremin 4. Gününde 5 aile iken 16 Şubat'ta 115 aileye ulaştınız. Aile ile kastınız nedir? Bu dayanışma ihtiyaç doğrultusunda devamlı mı olacak yoksa tek seferlik mi planlandı?

Deprem bölgelerinde arama kurtarma çalışmaları devam ederken, orada insanların barınabileceği sıhhi ve güvenli alanlar yokken ve depremler devam ederken Ankara'ya çok ciddi bir depremde göçü oldu. Deprem bölgelerine yardım göndermek kadar gelenlerin de burada acil ihtiyaçları vardı. Evlerine girememiş, sadece kendilerini afet bölgesinden çıkarabilmiş bu insanlarla bir dayanışma çalışması başlattık. Ankara'ya Gelen Depremzedeler İhtiyaç Listesi olarak adlandırdığımız bu çalışmada Ankara'da ve Türkiye'de belki de ilk olarak şöyle bir uygulama geliştirdik. Bizi arayan kişilerin nerede barındıkları, kaç kişi oldukları, neye ihtiyaçları olduğunu, ihtiyaç duyan kişilerin beden ölçüsü, ayakkabı numarası gibi kişisel özelliklerini ve acil ihtiyaçlarını sorduk. Elde ettiğimiz bu bilgileri, verileri "aile" olarak kodladık ve onları sosyal medya hesabımızdan yayınlamaya başladık. Hemen, yeri gelmişken, aile kodlamasının bize ulaşan kişilerin kendilerini tanıtmaya biçimlerine göre kullandığımızı da belirtmek gerekiyor. Yaptığımız faaliyetleri daha sonra raporladığımız zaman "aile" olarak kodladığımız birimi "hane"ye çevirdik. Konuyu çok dağıtmadan aile-hane sistemini temelde iki noktanın üzerine kurduğumuzu belirtebiliriz. Birinci konu dayanışma faaliyetlerindeki enerjinin ve imkanların doğru yönetilmesini sağlamak. Deprem olduğu andan itibaren herkesin koşarak bir şeyler yapmak istemesi bir yandan çok güçlü bir birlikteliği getirdi. Fakat diğer yandan dayanışma faaliyetlerinin yönetimini zorlaştırdığı gibi doğru sonuçlar alınmasını da engelledi. Örneğin deprem bölgelerine gönderilen elbiselerin bir süre sonra nasıl yerlere atıldığını hepimiz takip ettik. Gönderilen o kadar giysi yardımına rağmen montu, botu, iç çamaşırı olmadan Ankara'ya gelen çok fazla depremzede vardı. Bu nedenle dayanışma faaliyetini duyurduğumuz ve insanların takip edebilecekleri şekilde web sitesine koyduğumuzda herkesin dikkatinin bir kez daha toplandığını gördük. "Biz de hep düşünüyorduk nasıl devam edeceğiz" diyen gönüllüler bizimle iletişime geçmeye başladı. Ailelerle iletişimde olduğumuzu, ihtiyaçları güncel olarak yayınladığımızı ve oradan bakarak destek verebileceklerini söyledik. İnsanlar yaptıklarının "somut" bir karşılığı olduğunu görünce yüzlerini daha fazla döndüler ve dediğiniz gibi 10 Şubat'tan 16 Şubat'a 115 aileye-haneye ulaştık.

Dayanışma sistemini kurduğumuz bir diğer nokta ise depremzedelere dönük dayanışma faaliyetlerinin "edilgen" olarak gerçekleştirilmesiydi. Buradaki "edilgenlik" vurgumuzu hemen açalım. Dayanışma gösteren gönüllülerin niyetinden ve gerçekten sabah akşam depremzedeler için canla

başla yaptıklarından bağımsız bir gerçekliği de vardı. Depremzedelerin kim olduğundan ve ne istediklerinin her zaman ikinci plana atıldığı bir aciliyet duygusudur bu edilgenlik. Depremün üzerinden bir hafta geçmiş, depremzedeler Ankara'ya gelmeye başlamış fakat hala onlar adına karar veren birileri var. Hatta süreçte farklı yerlerde şu şekilde yaklaşımların geliştirildiğini de üzülerek duyduk "ev bulduğuna şükretsin", "yardım götürdük ya daha ne istiyor", "gönderdiklerimiz olmadıysa idare edecek artık". Bu konuşulanların yaygın olmadığını biliyoruz. Yapılan dayanışma faaliyetlerinin tek taraflı, tek boyutlu olmaması gerektiğini biliyoruz. Dayanışma eşitlikçi bir bakış açısıyla inşa edilmeli. Karşımızda hakları olan yurttaşlar olduğunu, acil dönemin her ne kadar onların elinden her şeyi aldıysa da tekrardan yaşamlarını kendi iradeleri ve hakları doğrultusunda kurabileceklerini unutmamak gerekiyor. İşte dayanışma sistemimizi kurduğumuz bir diğer nokta da burası.

"Liyakatsiz, ehliyetsiz, afet ve kriz yönetimi konusunda donanımsız, iktidara sadakatle itaat eden kişiler ayrıcalıklı ve makbul görüldüğünde; şirket gibi devlet yönetildiğinde, meslek odaları karar süreçlerinden dışlandığında; kaçak ve kuralsız yapılara siyasi çıkar ve rant uğruna imar izni/affı çıkarılıp imar çeteleri yaratıldığında ve deprem ülkesi olduğumuz gerçeği hafife alındığında bu yaşadıklarımız kaçınılmazdır"

Ankara'ya gelen depremzedelerle ilgili dayanışma faaliyetimizi acil bir dayanışma çalışması olarak kurguladık. Sistemli olduğu için uzun vadeli olacağı düşünülürdü fakat Birliğimizin konumu ve gündemi nedeniyle bunu gerçekleştiremedik. Birliğimizin Konur Sokak'ta olması ve her gün önüne onlarca aracın gelerek ailelere-hanelere gitmesi çok zor bir çalışmaydı. Yaya-araç trafiğini idare etmek bizim açımızdan çok zordu. Diğer bir taraftan Birliğimizin 26 Mart'ta seçimleri olacak. Yeni yönetimin nasıl bir dayanışma faaliyeti örgütleyeceğini, nasıl bir karar alacağını bilmiyoruz. Takdir edersiniz ki her yönetim gece gündüz kendi işini bırakarak burada bir dayanışma faaliyeti örgütleyecek konumda değil. Bazı yönetim anlayışları kendi kollarını sıvamak yerine sadece yönlendirme de yapabilir. Bu nedenle bizim

yönetimimizin ve anlayışımızın ürünü olan bir dayanışma faaliyetini ve yüzlerce insanı bilinmez bir geleceğe de bağlamak istemedik.

Küçük küçük ilerleyerek ama ihtiyacın tam karşılanması ve sürekliliğinin olması benim önem verdiğim konulardan ve Mülkiye bunu iyi kotardı gözüküyor. Bu listeleme ve ulaştırma olayını, diğer kuruluşlara örnek olması adına, nasıl çözdünüz?

Dayanışma modelinin işleyişini ayrıntılı bir şekilde önceki soruda anlattık. Fakat bir kez daha ve özetle şu şekilde anlatabiliriz. İhtiyacı olan aileleri-haneleri kişisel bilgilerini ve neye ihtiyaçları olduğunu olabildiğince net bir şekilde listeledik. Bu listeleri herkesin takip edebileceği şekilde web sitemizde güncel tuttuk. Bir yandan da ihtiyacımız olan kalemleri ve yeni gelen aileleri sosyal medya hesaplarımızdan yayınladık. Elimizdeki malzemelerden ve ailelere özel olarak gönderilen malzemelerden giysi, gıda ve hijyen olmak üzere üç başlıkta ailelere-hanelere özel koliler yaptık. Bunları da akşam aracıyla gelen gönüllülerimiz ile birlikte Ankara'nın dört bir yanına gönderdik. Burada özel bir teşekkür etmek istiyoruz. Aracıyla gelerek kendisine Ankara'nın neresi düşerse düşsün giden ve depremzedelere ihtiyaçlarını ulaştıran gönüllü arkadaşlarımız, iyi ki varsınız! Bu çok kolay gibi gözükse de Kızılay'ın göbeğinden Etimesgut'a, Keçiören'e, Sincan'a, nerede bir ihtiyaç varsa oraya hiç şikâyet etmeden giden gönüllülerimizin yollarda geçirdiği zaman bazı günler 3-4 saati bulabiliyordu.

Bu çalışmadan ne öğrendiniz? Mülkiyeliler Birliği olarak afet zararlarını azaltma konusunda ileride yapabilecekelinize dair ne tür dersler çıkardınız? Kısa, orta ve uzun vadede planlarınız neler?

Önceki sorularda da buna çok uzun cevaplar vermiş olduk ama hemen kısaca bahsedelim. Teyitli bilgi, uzun süreli ve sistematik çalışmalar, edilgen değil özneyi-yurttaş ve haklarını merkeze alan bir bakış açısı, teyitli bilgi ve insanların size güveneceği, her zaman doğruyu savunduğunuz bir Birlik, Birliğimiz.

***Ekleme istediğiniz başka bir şey olur mu?**

Ankara'ya ulaşan depremzedelerle ilgili olarak yaptığımız bir diğer dayanışma faaliyeti ise Fakültemiz öğrencileri ile birlikte Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Ankara Tren Garı'nda depremzedeleri karşılamak olmuştur. 10 Şubat 2023 tarihinde TMMOB ve ODTÜ Mezunları Derneği ile birlikte başlattığımız bu dayanışma faaliyetinde Ankara'ya trenle gelen depremzedeler karşılanarak kendilerine giysi, gıda ve hijyen konusunda destek olunacak bir alan oluşturduk. Tren garı içerisinde oluşturulan alanda aralarında fakülte öğrencilerimizin de olduğu toplam 58 öğrenci dayanışmaya katılmış, 26.02.2023 tarihinde bu faaliyet amacına ulaştığı düşünülerek sonlandırdık. Dayanışma

GÜNCEL

faaliyetine katılan öğrencilere, öğrencilerimize buradan da bir kez daha teşekkür ederiz.

Bir başka dayanışma faaliyetimiz ise Ankara'ya gelen ve Ankara Büyükşehir Belediyesi yurtlarında kalan depremde çocuklar için Birliğimiz bünyesinde kırtasiye malzemesi, kitap ve oyuncak toplamaktı. Kısa sürede oyuncak, kitap ve kırtasiye

malzemelerinden oluşan toplamda 31 koliyi Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne teslim ettik.

Elbette dernek olduğumuz için deprem bölgesi doğumlu/ikametli 354 üyemizi arayarak, kendilerinin ya da ailelerinin durumunu öğrenmeye ve yardımcı olmaya çalıştık.

Yaralarımızı sarabilmek için maalesef daha

yapılacak çok şey var. Yaşadığımız bu facia karşısında ne yapılsa yine de az kalacağının bilincindeyiz. Bu süreçte yapamadığımız, eksik kaldığımız hususların sorumluluğunu da alarak bu dayanışmayı farklı biçimlerde de olsa devam ettireceğimizin bilinmesini istiyor ve bunun için Mülkiyeliler başta olmak üzere herkesi el ele vermeye davet ediyoruz.

Hepimizi derinden üzen, milyonlarca insanın yaşamını alt üst eden ve on binlerce insanı, sayısını bilmediğimiz canlıyı aramızdan koparan 6 Şubat deprem faciasının üzerinden üç hafta geçti.

Biliyoruz, acımız hâlâ çok taze ve dayanışma hâlâ yaşamsal değerini korumakta. Ancak her gün artan dozda karşılaştığımız hukuksuzluklar, siyasi tehditler ve skandal boyuttaki iddialar, sorumluluğun etik, politik ve hukuki yönlerini daha güçlü hatırlatmamızı zorunlu kılıyor.

Unutulmamalıdır ki yaşadığımız depremin ağır bir faciaya dönüşmesi öngörülemez değildi.

- Deprem ülkesi olduğumuz gerçeği hafife alındığında ve bu gerçeğe uygun politika üretilmediğinde,
- Liyakatsiz, ehliyetsiz, afet ve kriz yönetimi konusunda donanımsız, iktidara sadakatle itaat eden kişiler ayrıcalıklı ve makbul görüldüğünde,
- Her başarıyı kendisine, her başarısızlığı başkasına tahvil etmek için algı oluşturmaya ve algı üzerinden

yönetmeye yönelik propaganda teknikleri önceliklendirildiğinde,

- Şirket yönetir gibi devlet yönetildiğinde,
- Eleştirel aklın, bilimin, planlamanın, hukukun üstünlüğünün ve kamu yararının rehber edinilmesini savunan, bunu savundukları için de makbul görülmeyen kurum ve kuruluşlar düşmanlaştırıldığında,
- Siyasi çıkar hesaplarıyla denetim yetkileri zayıflatılan meslek odaları karar süreçlerinden dışlandığında,
- Meclis gündemine alınması için verilen önergeler sadece muhalefet saflarından geldiği için reddedildiğinde,
- Yardımı ve dayanışmayı ilke edinmesi gereken kurum ve kuruluşlar ticarileştirilip siyasi hesaplara kurban edildiğinde,
- Kaçak ve kurlsız yapılara siyasi çıkar ve rant uğruna imar izni/affı çıkarılıp imar çeteleri yaratıldığında,
- Her eleştiriye cevaben "kader" denilerek tedbirsizlik ve plansızlık kutsanıp helallik istendiğinde,
- Demokrasi güçleri ve talepleri susturulmaya çalışılarak, bastırma ve cezalandırmayla toplumda korku iklimi yaratılmaya çalışıldığında, yaşadıklarımız kaçınılmazdır.

Kaybettiklerimizi geri getiremeyeceğimizi biliyoruz. Ancak yeniden ve yeniden bu faciaları yaşamamak için emek harcayacak liyakatli, donanımlı ve kamu yararını ilke edinen yetişmiş insan gücümüz olduğunu da çok iyi biliyoruz.

Bu nedenle bizler, geçmişte olduğu gibi tüm sorumluluğun sadece birkaç müteahhidin üzerine yıkılmasını kabul etmiyor, deprem faciasından önce ve sonra politik, etik ve hukuki sorumluluğu olanları istifaya davet ediyor ve bu kişilerin yargılanmasını ve suçu sabit görülenlerin cezalandırılmasını talep ediyoruz.

Bir kez daha tüm toplumu el ele vermeye ve dayanışmayı güçlendirmeye çağırıyoruz.

Dayanışma yaşatır!

Hacettepe Üniversitesi Mezunlar Derneği
İstanbul Teknik Üniversiteler Birliği Derneği
Mülkiyeliler Birliği Genel Merkezi
ODTÜ Mezunları Derneği

Hatay Güncesi

G. Funda Ulutürk

6 Şubat 2023 büyük felaketinin ilk üç gününü hem yakınlarımızdan hem de yandaş medya dışı tüm mecralardan öğrendiklerimizle acılar içinde geçirdik. Her inlemede biz de inledik. Oysaki ne kadar önemliydi her bir dakika. Koca şehir yok olmuştu. Birbirlerinin yardımına koşamadılar ki her evde her bina da her sokakta feryat figan kayıplar vardı. Asker yoktu. Arama Kurtarma yoktu. Kızılay yoktu. AFAD yoktu. Devlet yoktu. Kimsecikler yoktu.

Yakasını bağrını yırtarak bölgeye yardıma koşana bile bekle dendi. Kardeşim Uğur ve Taner ise Kayseri'den temin ettikleri acil ihtiyaç listeleri ile Samandağ'a ulaşmayı başarmışlardı.

Neler duyuyoruz neler... Yakınlarının iniltelerini dinleyerek ölümlerine şahit olanlar... Kaybolan çocuklar, kadınlar, kim olduğunu unutanlar, aklını yitirenler... 10. Gün ve arama kurtarma çalışmalarına hiç gidilmeyen binalar... Çadır bulamadıkları için araçlarda uyuyan çocuklu emziren anneler... Arama kurtarmanın çıkarabildiği yaşayan insanların ise taşınma sırasında ki

GÜNCEL

hatalardan vefat ettiği... Yaşamayı başaranlarda ise barınma, gıdaya ulaşma ve tuvalet sıkıntısı büyük sorun... Gönderilen yardımların ihtiyaç sahiplerine ulaşmadan yok olduklarını da duyduk... Öğrendiğimiz her sorunun çaresizliğiyle kavrulduk... Yaşamak bu değildi derken daha dibe vurduk...

Haydi dedik şimdi biz olma vakti bir olma vakti ve Perşembe Akşamı Bisikletçileri Ankara olarak Hatay'a birincil ihtiyaçlar için çağrıya çıktık. İstanbul'dan önce Maraş'a sonra Hatay bölgesine gönüllü giden Kazım, İhtiyaç listelerini bildirmişti. Çağrıyı duyanlar da elde avuçta ne varsa onla koştular. İstanbul'dan da çağrıya destek geldi. Aysun bal gibi kadınsın var ol. Bisiklet sever dostlardan oluşan ekip de yeri geldi bisikletinin bagajında yeri geldi aracıyla taşıdı, koliledi, paketledi... Sonsuz sevgi ve minnetle emeği geçen her güzel ruha... Tam da bu sevkیاتlar sırasında tanıştık Kadınlarla Dayanışma Vakfı'ndan (KADAV) Av. Arzu ve ekipteki diğer arkadaşlarla. İstanbul'dan gönüllü psikologlar, sosyal hizmet uzmanları, doktorlardan oluşan ekip Hatay'ın dağ köylerine ve ulaşılmayan yerlerine gidiyorlardı. Kadın ve çocuk öncelikli çalışmalar yapan ekip gezdikleri köyler ya da mahalle dayanışma birlikleri için yeni ihtiyaç listeleri belirlemişlerdi. Hiç unutulmayacak bir zaman dilimini paylaşıyorduk. Kimi zaman tutuk kimi zaman buruk ama hep umut dolu hep dayanışmalı. Tek tek belki nefesimiz tükenecekti; oysa şimdi çiğlik çiğliğe her yerde olmak istiyorduk. Ankara'dan gönüllü olarak bölgeye yeniden gitmek isteyen Derviş'in ihtiyaç listelerini tamamlama sürecinde ise ODTÜ Lojmanlarından güzel yürekli Nihal ile yollar kesişti. Nihal'in ve ulaştığı diğer yardımseverlerin desteğiyle 3. Sevkiyatı da yetiştirmiştik.

4. sevkiyatın ihtiyaç listelerini temin etme koşturmacalarında tanıdım Ayrancı Ailesinden Melih Bey ve Rana Hanımı, Çiğdemim Derneği'nden Fatih Beyi. Enerjiniz daim olsun gani gani. Bu koşturmacalar sırasında ise Samandağ'a gönüllü giden kardeşim dönmüştü; suskundu. Çok yaralandığını, içinin acıdığını; ama iyi ki de oradaydım der gibi bakışını da gördüm. Aynı acı ve tarifsiz duygularla 4. Sevkiyat ile aynı gün düştüm yola. İskenderun ve Serinyol'da birkaç mahalle dayanışmasını ziyaret ettim. Hiç gülmeyen karalar bağlamış yüzler gördüm bir aileden onlarca kaybın olduğu evler... Kaybı olmayanlarda ise yine derin izler ama umutlu gözler... Yıkılmayan az hasarlı evler de gördüm elbet ama yaşanan şok ve korkuyla evlere giremeyen aileler... Yaşanan şokun hâlâ atlatılmadığını ve çocukların korkak ürkek bakışlarını da gördüm. İşte o çocuklardan biriydi Deniz... 14 gün geçmişti felaketin üstünden mahallesindeki belki de tek çocuktu. Soramadım nerde arkadaşların diye? Hakem düdüğü boynumdaydı her türlü olasılık kapsamında cebimde de Haşim Amcanın deyimiyle kafa ışılacağı (kafa lambası). Deniz de sordu abla buradaki

görevlilerde de var düdüğü bir daha deprem olunca herkesi uyandırmak için mi taşıyorlar diye. İstanbul KADAV gönüllü ekibinden Aleyna Ablası hem konuyu değiştirdi hem de içinden geleni yaptı ve "Deniz bugün şehirden ayrılıyorum ve düdüğümü sana vermek istiyorum, kabul eder misin?" diye sordu. Deniz, aldı düdüğü ve boynuna taktı. Bir yutkunma sonrası bisiklet üstüne konuşmaya devam ettik biz Deniz ile... Eski, sürekli bozulan bir bisikleti varmış. Kendisine küçük geldiği için de binemediği... Küçük bir sözümüz var Deniz'e... Bir bisikleti olacak...

Bir yerden bir yere ulaşmak, kapanan yollardan ve her an devrilme riski olan binalardan ötürü zaman alıyordu... Hava kararmadan da güvenli bir alanda olmak gerekiyordu... Koşa koşa gittik Hatay Expo Afet Platformu Çadırına. Birkaç genç kızımızın sütyen ve iç çamaşırı istemi vardı penye olsun diye de belirtmişlerdi. Hatta göğüs altlarının kızardığını söyleyen de olmuştu. Pişik benzeri bu yaralar ve elleri çatlayan teyzeler için de krem de gerekiyordu. Çünkü su yoktu, duş yoktu... Afet Platformu Çadırındaki görevliye ihtiyaç listeni söylüyorsun görevli eşliğinde gezerek listeni tamamlıyorsun. Eczane bölümü de ayrı bir alanda yine aynı şekilde listene bir uzman eşlik ediyor. Harika bir sistem tamamen gönüllüler eşliğinde kurulduğunu söyleyebilirim. Sevgili Nuray yorgunluktan gözaltların çökmüştü, bütün depoyu koşturdun giderken de "haber et kadınlarımıza buraya gelsinler her şey var diye de tembihledin. Ah Nuray ne güzel kadınsın bir bilersen... Akşam yemeğine denk geldiğimizi de sıradan anladım. Hatay Expo Aş Evinden bir tas çorba bir tas kapuska. Tam ekmek isteyecektim ki; "bugün ekmek yok üzgünüz" diye bir ses. Olsun yediğim en lezzetli kapuskaydı... Hava kararmadan Samandağ'a yola çıktık.

Merkezden geçerken gördüklerime kimi zaman sesli, kimi zaman sessiz çiğlikle olamaz diyerek ah ettim... Sonra durdurdum tüm görselleri ve gözlerimi kapadım anılarım içindeki Hatay'ı çıkarıp sokakları süsledim...

Hatay bir devlettir... Hatay bir cumhuriyettir... 1939'da Türkiye'ye katılmıştır. Hatay bambaşka kültür zenginliğiyle, tarihiyle, doğasıyla, insanıyla, kendine has mutfağı ve gelenekleriyle farklı din ve dilden insanların barış içerisinde biz diyerek yaşadığı büyüklü şehrim. Öyle de kalacak... Kurtuluş Caddesi (M.Ö. 300) dünyanın ilk ışıklandırılan caddesi diye geçer mesela... Dünyanın en büyük mozaik eser

koleksiyonuna sahip Hatay Arkeoloji Müzesi ayıla bayıla gezdiğim ender müzelerden... İki bin yıl önce sadece insan emeğiyle Samandağ ovasını ve limanını sel ve taşkınlardan korumak amacıyla dağın içi oyularak oluşturulan Titus-Vespasianus Tüneli... Kesintisiz 14 km uzunluğuyla Türkiye'nin en uzun plajı Samandağ Plajı... Ülkemizde tamamını Ermeni vatandaşlarımızın oluşturduğu ve huzur içinde yaşadığı tek köy Vakıflı Köyü... Defne sabunundan tutun da, çeşitli bitkilerden alternatif tıpta kullanılan meyve özlü ve şifalı likörlerine kadar çeşit çeşit ürünü bulabileceğiniz bir köy... Hoşgörü timsali Habib-i Neccar Camii Anadolu sınırları içerisinde inşa edilen ilk camii... Unutmadan bir de eski Antakya evinden restore Fi Hostel var. Türkiye'de kaldığım hosteller içerisinde müzik cümbüşü ile ayrıcalıklıdır. Neden mi bu kadar çok sevdim Hatay'ı bunca güzellik üstüne... Hatay'da herkes herkesi "İnsan" olarak görür ve Hatay'da herkes herkesi olduğu gibi yaşar dedi yenilerde bir yazar. Bu yüzden hoşgörü ve ahlak dolaşır bu kadim kentin sokaklarında... Belki de Hatay deyince yüzüme çarpan gülümseme halinin içidir, dışıdır aklıma ilk gelenler ve şimdi bu yazıya dökülenler...

Türkiye'nin dört bir yanına dağıldı Hatay'ın güzel insanları... Yara sarma vaktidir çünkü. Sanmayın Hatay sahipsiz ve bir başına... Daimi koruyucuları var iş başında... Ve biz varız...

Hatay yeniden doğacak dedik söz verdik...

Çok Yaşa Hatay Çok Yaşa...

5 Kadın-5 Ankara

Bülten Sokak No: 32
06680 Kavaklıdere, Ankara
T: +90 312 426 80 42
www.cinali.com.tr

Pınar Aydınlar

"Ben çocukken..." Bu cümleyi kullanmak bana biraz komik ve eğreti geliyor. Belki kendimi çocukluğumdan çok da uzaklaşmış görmediğim içindir. Belki de bir anı ya da hatırlama biçimi olarak değil de bir hâl olarak "çocukluk"tan uzaklaşmış insanların daha çok kullandığı bir kalıp olduğunu düşündüğüm içindir. Artık çocuk olmanın merakını, hevesini, heyecanını yaşayamayacağını düşündüren ve "Bizden artık geçti" havasıyla konuşmalarda geçtiğini duyarım genelde.

Tam da bu sebeple çocukluğumu yanımda taşıdığım günümüz ile çocuk olduğum 90'ların sonu 2000'lerin başındaki yıllarda Ankara'yı düşünmek tuhaf bir his. Çünkü Ankara'ya hâlâ aynı gözlerle bakıyorum. Hâlâ tanıdığım bir ev yıkılıp kentsel dönüşüme girdiği zaman aynı kırıklığı hissediyorum, hâlâ tanıdığım bir ağaç kesildiği zaman aynı öfkeyi duyuyorum, hâlâ Eskişehir yolunda eve dönerken izlediğim batan güneşi kapatacak bir inşaat daha başladığında aynı mutsuzluğu yaşıyorum.

Tabii ki şehre olan hislerim her zaman olumsuz olmak zorunda kalmıyor. Neyse ki... Mesela Hacettepe'nin Beytepe Kampüsü yolundaki ağaçların küçüklüğünü biliyorum. Fidanken tanışıp şu an meyvelerini topladığım ağaçlarımız da var evimizin yakınında. Babaannem ben doğduğumdan beri aynı evde yaşıyor, bu yüzden de Bahçelievler evim orada olmasa bile bana ev hissi veren, kendimi güvende hissettiğim bir semt. Tunalı'nın da benzer bir yeri var bende. Annemle babamın işyerleri hep burada oldu ve hâlâ da burada. Gerçi kotta kalan, soğuk ve karanlık ofisleri bir çocuk için pek eğlenceli olmasa da sevdiğim kasetlerimi dinlerken hayal dünyasına dalarak hayal gücümü epey geliştirmişimdir orada. Çok yakındaki Dost, Megavizyon ve daha sonra D&R'da saatlerce kitap, dergi, cd'lere dalıp vakit geçirmek de cabasıydı tabii.

Doğduğumdan beri (1,5 yıllık kısa bir ara dışında) oturduğumuz ev Mutlukent'te. Eskiden Beysukent'ti. Sokağımızın adı da değişti, bir sayıdan başka bir sayı oldu. O zaman da anlam verememiştim, hâlâ da anlam veremiyorum. Sokak adları niye değişir? Neden semt sakinlerinin dillerine, belleklerine kazınmış isimler, kişisiz sayılara ya da semtle, semtin kimliği ve hikayesiyle uzaktan yakından alakası olmayan garip kelimelere dönüşür?

Neyse, çocuk olduğum yıllarda hâlâ biraz sokakta oynama imkanımız vardı. Özellikle evimizin orada ara sokaklar sakin, araba

trafiği azdı. Top oynar, koşturur, komşuların bahçesinden meyveler toplardık. Kimse de kızmazdı bize, zaten 3-5 tane çocuktuk koskoca sitede. Birkaç sokak altta ince uzun bir park vardı (hâlâ da var), bir de küçük sahası vardı. Bazen orda babamla basketbol oynardık. Sokakta oynamış olsam da kendime sokak çocuğu diyemem. "Mahalle" arkadaşlarımla anılarım çok sayılmaz, dizlerimden yara eksik olurdu, dışarı çıkmadığım günler de olurdu, geç saatlere kadar dışarıda oynamazdım, eve akşam yemeğine, belki de daha önce, giderdim tıptı tıptı.

Komşumuzun oğlu arkadaşım Furkan ve ben bisikletlerimizle çok mutluyuz

Dışarıda geçirdiğim vakitten anımsadıklarım daha çok bitkiler, hayvanlarla, yolculuklarla ilgili. Bahçemizde babama yardım etmeyi çok severdim. Minik bahçe eldivenlerimi hâlâ saklarım. Çiçekler dikmek, bahçeyi sulamak, çapa yaparken çıkan solucanlarla oynamak, düşen sonbahar yapraklarını toplamak, sarmaşıkları ve şimşirleri budamak, meyve veren ağaçlarımızdan meyve toplamak, merdivenlerimizden kar küremek ve buzlanmasın diye tuz serpmek. Bahçeden eksik olmayan kedilerimiz de çocukluğumun çok büyük bir parçası. Özellikle Boncuk, 19 yıllık en iyi arkadaşım Boncuk. Komşumuzun köpeği Badi, başka bir komşumuzun kedisi Miço (anneannemin deyişi ile Muçi), adlarını bilmediğim ama çok sevdiğim bütün sokak kedileri, yağmurlu havalarda ortaya çıkan salyangozlar ve kendilerini birkaç sefer hariç göremesem de seslerini duyduğum kurbağalar, duvarlarımızda gezinen küçük kertenkeleler, sayısız böcek, sinek, arı... Hepsini izlemek, incelemek, kaçmazlarsa onlara dokunmak isterdim.

Şu ana kadar yazdıklarım çok yalnız bir çocuk havası verdi değil mi? Tek başıma geçirdiğim zamanlar çoktu fakat merak etmeyin bolca arkadaşım da vardı. Bu yalnız görünmemin sebebi evimizle okulumun uzak olmasıydı bence. Okulum Çiğdem Mahallesiindeki

Ayşeabla ilkokuluydu. Öğrenci olmaya bayılmasam da okulumu mekan olarak çok severdim. Bahçesi kocamandı! Koşuşturmak ve kar topu savaşı yapmak için bolca alana sahiptik. Bir sürü ağaç, hatta birkaç tane meyve ağacı vardı. Tabii ki ağaca çıkmamıza kızarlardı ama bir yine de çıkardık. Kaydırak, salıncak, tahterevallı gibi bilindik oyuncaklar da vardı ama tırmanıp asılabileceğimiz borulardan yapılar benim favorimdi. Şimdi düşününce okulda her arada dışarı çıkıp arkadaşlarımla doyasıya oynayabildiğim için belki de eve gelince dışarı çıkma ihtiyacı hissetmiyordum. Yakan top, istop, her tür ebelemece, hırsız polis, adını bilmediğim kovalamaca çeşitleri, bazen de o anda uydurduğumuz "ağacın en yüksek dalına değmece", "kozalakları en yüksek pencereye atmaca" gibi şeyler aklıma gelenlerden bazıları. Basketbol, futbol, voleybol gibi top oyunları için açık bir sürü sahası vardı, bir de kapalı spor alanı. İçi de ayrı bir oyundu benim için. İçeride bahçesi vardı, muz ağacını ilk kez o bahçede gördüm. U şeklinde iki kanatta sınıflar, ortada da yemekhane, kantin, çok amaçlı salon, sergi alanları gibi ortak alanlar ve idari odalar vardı. Alttaki bodrum katta resim derslikleri ve müzik sınıfları bulunurdu. Okulun bu çok katlı, iç avlulu, iki kanatlı labirentimsi yapısı okulun içinde dolanmayı da ayrı bir keyif haline getirirdi.

19 yıl boyunca en iyi arkadaşım olan kedimiz Boncuk

ANKARA

Annemle vişne topluyoruz (yoksa kiraz mıydı?)

Evimizle ve okulumun uzak olması her günümün trafikte geçmesi demekti tabii ki. Bu yolculuklar günün çok sevdiğim kısımlarındandı. Sabahları kendimi okul ruh haline sokmama yardımcı olurdu, bazen de yapmadığım ödevleri yapardım

serviste. Akşamları da yorgunluğum çıkardı, müzik dinlerdim, günü toparlardım, çok yorgunsam tatlı tatlı uyuklardım. Dışarıyı izlerdim, gökyüzünü, sokakları, yolları, ağaçları, yürüyen ve bekleyen insanları. Her gün aynı yollardan gitmenin, gittiği yolu izlemenin insana kattığı bir şey var. Değişimleri fark etmek, küçük detayları görebilmek.

İşte bu şekilde görmeye çalışırım Ankara'yı. Bazen hemen fark ederim değişimi, "Yeşil balkonlu gri binayı yıkmışlar!", "Burası yeni açılmış" ya da "Bu binanın bahçesini yeniden düzenlemişler" derim. Bazen de bir şeyler yanlış gelir ama neyin değiştiğini bulamam. Hâlâ çocuk gözlerimle bakmaya çabalarım. Semtlerin hisleri var bende. Büyüdükçe bazı eski semtlerin hisleri

değişti, repertuarıma yeni semtler, yeni hisler eklendi. Çocuk olmayı, çocukluğumdan insanları, çocukluğumda yaşadığım kırgınlıkları ve mutlulukları hatırlatan...

Bakın, arkadaşlarım var demiştim.

SÖYLEŞİ

Kuyulu Kahvenin Yankısı

Hazırlayan: Atilla Dirim

Atilla Dirim: Merhaba İrfan. Öncelikle kitabın için tekrar tebrik ederim. Kitabının ortaya çıkış sürecine yakından eşlik etmiş biri olarak seninle bu söyleşiyi yapmak ayrı bir keyif. Kuyulu Kahvenin Yankısı bence Ankaralı olduğunu söyleyen herkesin okuması gereken bir kitap, çünkü aslında "öteki" Ankara'yı gözlerimizin önüne seriyor. Kendini "öteki" Ankara'nın bir parçası olarak görüyor musun? Bize biraz kendinden söz eder misin?

İrfan Akalp: Bu fırsatı verdiğiniz için asıl ben teşekkür ederim.

Evet, ortaokul hatta ilkokuldan başlayarak bize Ankara'nın başkent olduktan sonraki sürecini anlatmışlardı. Ankara'nın "Yazın tozdan, kışın çamurdan geçilmeyen küçücük, bakımsız bir kasaba" olduğu masalına ben de inanmıştım. Oysa daha önce şehri yok eden yangın, kıtlık, kuraklık gibi birçok felaket yaşanmış, birçok medeniyet hüküm sürmüştü, birçok yapı yıkılıp birçok derenin üstü kapanmıştı. Bunları bilmeden büyüdük. İki yüz yıllık bir Ankaralı ailenin ferdi olarak o gençlik yıllarımda ben de pek merak etmezdim -tıpkı ülkem gibi- mahallele sokaklarımın geçmişi.

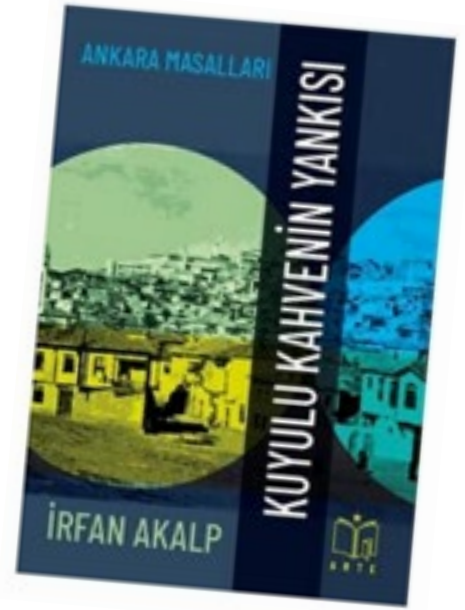
Ancak kırklı yaşlardan sonra kendini gösterebildi bu merak. Bunda en büyük etken ise internet sayesinde şehrin 100-150 yıl öncesine giden birçok fotoğrafının yine internet ortamında paylaşılması oldu. Örneğin çocukluğumda İstanbul'a gidip geldikten sonra, denizi olmayan Ankara'nın ne kadar çorak bir yer olduğunu düşünür,

teyzemler İstanbul'dan geldiklerinde, sıvası dökülmüş kerpiç evlerin arasında uzayan daracık sokaklarımızdan utanırdım. Ancak çok sonra anladım Ankara içinden onlarca suyun aktığını. Bir dereler kentiydi Ankara. Bu derelerden üçünün, suları hiç kurumadan binlerce yıldır, yaz-kış akıp gittiğini yine çok sonraları öğrendim. O fotoğraflarda gördüm, o derelerin daha üstleri kapanmazdan önceki fotoğraflarını.

Yine o eski fotoğraflar eşliğinde şehir üzerine okumalarım yoğunlaşınca benim burun büküp beğenmediğim sokaklarımın, mahallemin aslında binlerce yıllık şehrin tam orta yeri olduğunu görüp anladım. Meğer Ankara beni çocukken büyüleyen İstanbul'dan daha eski bir şehirmiş. Yine yüz yıl öncesine kadar burada Ermenilerin, Rumların yaşadığını bilmiyordum, sadece çocukken 19 Mayıs stadına giderken içinden geçip gittiğimiz Yahudi Mahallesi'nin adını duyardım. Şimdi ise o mahalleye yılda birkaç kez gezi düzenleyip ayrıntılı bilgiler veren birkaç kişiden biri olup çıktım.

Öteki Ankara'yı konu etmemdeki başka bir etken de Hacettepe/Hamamönü gibi bir semtte doğup büyümüş olmamdı; kabadayılığın kendisi yok oluyordu ama gürültülü efsaneleri hâlâ anlatılıyordu.

Kitabında kabadayılardan epey söz ediyorsun. Gerek bunların gerek diğer karakterlerin lakapları da dikkat çekiyor: Boşnak Selimler, Arnavut Rızalar, Kürt İdrisler, Laz Osmanlar gibi. Buradan Ankara'nın göç alan bir şehir olduğunu

düşünüyoruz. Bu göç neden oldu, şehrin sosyal ve kültürel yapısını nasıl değiştirdi?

Edirne ve Bursa ile beraber İstanbul'dan sonra Ankara dördüncü başkent. İstanbul beş yüz yıldır, taa Fatih devrinden beri göç alıyor. Aksaray, Çarşamba gibi Anadolu'dan getirilenlerin yerleştirildiği semtler var biliyorsunuz. Ankara ise başkentlik ilanının öncesi ve sonrasında hem içeriden dışarıya hem dışarıdan içeriye göç alıyor. Balkan Harbi ve ardından gelen, dört yıl süren Birinci Dünya Savaşı'nda Balkanlar'dan Suriye'ye, Kafkaslar'dan Girit'e kadar bu çok büyük coğrafyada çok acılı kaçışlar, göçler, yer değiştirmeler, sürgünler yaşanıyor. Daha yakın tarihte ise köylerden kente doğru yaşanan göçlerin hızı artıyor. Eskinin "Boşnak Mahallesi" gibi yerlerine, bu kez de kentin çevresinde Sivas, Tokat gibi mahalleler ekleniyor. İşte tüm bu göçlerle gelenlerin ikinci, üçüncü ve daha sonraki kuşakları aşkları, acıları, umutları ve öfkeleriyle şehrin sokaklarına damga vuruyor; Boşnak Selimler, Arnavut Rızalar, Kürt İdrisler, Laz Osmanlar gibi Hacettepe'nin ünlü kabadayısı Dündar Kılıç'ın babası da Trabzon Sürmene'den kalkıp Ankara'ya gelip yerleşiyor ailesiyle birlikte.

ANKARA

Bütün bunların arasında bir de yukarıda değindiğin Yahudi Mahallesi var. “Hupa Haftası”nda bu mahalleyi, sinagogu, düğünleri anlatıyorsun. Ama Ermeni Mahallesi, Rum Mahallesi gibi, Yahudi Mahallesi de kent hafızasından silinmiş durumda. Ankara’da yaşayan milyonlarca insanın içinde bunları bilenler belki bir avuç. Bunu neye bağlıyorsun?

Daha önce camileri, kiliseleri, sinagoglarıyla o dini mekânları dolduran cemaatleriyle, Avrupa’dan gelen işinsanları, köylüsü ve şehirlisiyle tıpkı eski başkent İstanbul gibi zengin bir görüntü sergileyen yeni başkent, ulus-devlet modasıyla bir model kent olarak tasarlanıyor. Bu zenginlik kent hafızasından siliniyor. Bugün bile Millî Mücadele’de konut sıkıntısı çekildiği anlatılırken, şehrin en modern konaklarının yok olduğu 1916 yangınından hiç söz edilmiyor.

Oysa her birinin içinde piyanolar olan 3-4 katlı o ihtişamlı konaklarla dolu mahalleler yanmamış olsaydı 1920’lerdeki konut sıkıntısı kendini bu kadar yakıcı hissettirmeyebilirdi. Kaldı ki o mahallelerde oturan Ankaralı Katolikler 1914’te başlayan Birinci Dünya Savaşı’nda devlete en fazla maddi yardımda bulunan insanlardı.

Öykülerinde yer yer İstanbul da ortaya çıkıyor. Bu iki şehri, Ankara ile İstanbul’u nasıl kıyaslıyorsun?

Bu iki kenti bazı benzer yanlarıyla kıyasladığımızda ikisinin de kaderi dehşet veren bir hızda yok olmaları.1950 ve 60’lı yıllarda İstanbul’un köşkleri, konakları etraflarındaki yeşilliklerle beraber yok olup yerlerini apartmanlara bırakırken aynı yıllarda Ankara’nın bağ evleriyle beraber bağları da imara açılıp yok ediliyor. Bir başka benzerlik de her iki şehrin tarihindeki büyük yangınlar. Örneğin 1916 yangını Ankara’nın yarıdan fazlasını yok ediyor. Birkaç yıl sonra Millî Mücadele için Ankara’ya gelenler kalacak ev bulamıyor. Yeni başkent ilk belediye başkanı Haydar Bey eski başkent İstanbul’dan getiriliyor. Bazı devlet kurumlarıyla okullar da İstanbul’dan Ankara’ya taşınıyor. Biri son, öbürü ilk başkent gibi görünse de, aslında eski başkent Ankara’ya taşınıyor, tıpkı Millet Meclisi gibi. Son yıllarda İstanbul’un Sulukulesi ile Ankara’nın Hamamönü’nde yapılan uygulamalar da birbirleriyle çok büyük benzerlikler gösteriyor.

Edebiyat konusuna geldiğimizde ise İstanbul üzerine yazılan kitapların Ankara ile kıyaslanmayacak kadar fazla olduğunu görüyoruz. Örneğin 1920’den önce Ankara’yı anlatan kaç öykü kitabı ya da roman var?

Yazı dışında senin Eski Ankara’yı gezdirdiğini de biliyorum. Kimler ilgi duyuyor, yılda kaç kez yapıyorsun bu gezileri?

Evet, adımladığımız sokakların, caddelerin eski siyah beyaz fotoğrafları eşliğinde yapıyoruz

bu gezileri. Çünkü şehirdeki baş döndürücü yıkım değişimin ne kadar çarpıcı olduğu o eski fotoğraflarla daha iyi görülüp daha iyi anlaşılıyor. Biri Nisan öbürü Ekim ayı olmak üzere yılda iki kez düzenlenen bu gezilerde birkaç amaç gözetiliyor. Birincisi yıllardır Ankara’da yaşayıp da buraları, örneğin Yahudi Mahallesini görmemiş olanlara -şimdi herkesin gözü önünde yıkılan- kent tarihinde çok önemli yeri olan o mahalleyi gezdiriyorum. Önemi şuradan geliyor; burası üç ayrı dini inancın bir arada yaşadığı bir mahalle. Bir Sinagog’u, üç camisi, üç Rum okuluyla üç zenginliği bünyesinde barındırıp yaşatmış bir bölge burası. Hamamıyla, çeşmeleriyle, konaklarıyla bir zamanların bu en gözde mahallesi ne yazık ki şimdi içler acısı durumda.

İkincisi kendimle ilgili. Hani ünlü bir yazar diyor ya, “Kitaplar okumak için değil, yeniden okumak içindir,” diye; işte ben de yılda iki mevsim bu mahalleri gezdiriyorum, bu arada ben de gezmiş oluyorum. Ne yazık ki her gidişimizde evlerden biri ya yıkılmış ya yanmış oluyor.

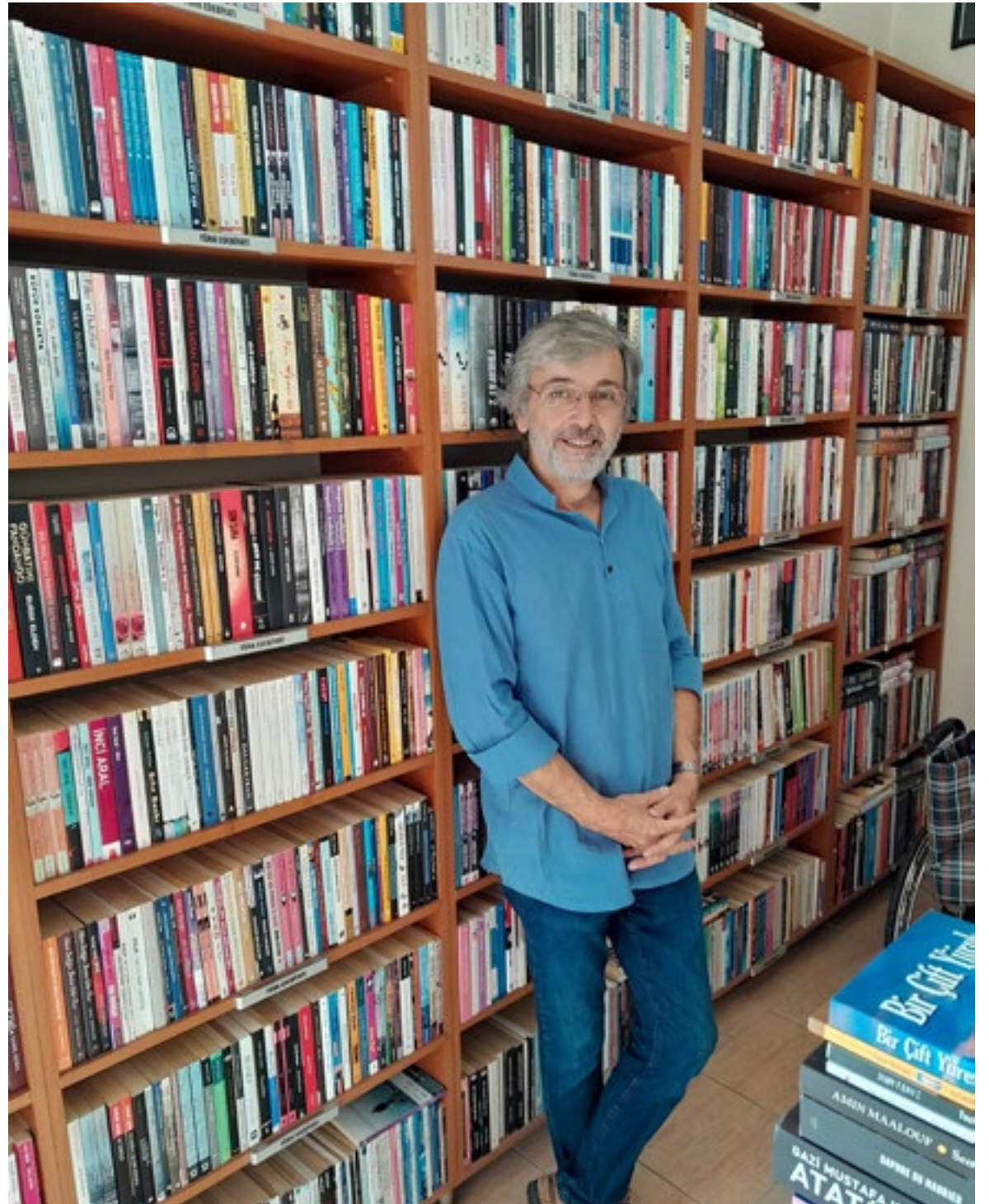
Adeta bir edebiyat gezisi yapar gibi yüz yıl önceki şairlerin, romancıların, öykücülerin kaldığı evlere, otellere, pansiyonlara ve yiyip

içtikleri meyhane, lokanta ve çay bahçelerine bakıyoruz. Tabii çoğu yıkılmış olduğundan bir elimle yerini işaret ederken öteki elimle binanın fotoğrafını kaldırıp gösteriyorum gezginlere. Bu fotoğraflar kimi zaman, Millî Mücadele’ye katılmak için Vâlâ Nurettin’le beraber Ankara’ya gelen Nazım Hikmet’in kaldığı, ama bugün yerinde olmayan oteller oluyor kimi zaman ise peykelere oturmuş, kimisi çay kimisi kahve içen Yahya Kemal Beyatlı, Mehmet Akif Ersoy, Vâlâ Nurettin gibi şair ve yazarların oturduğu Kuyulu Kahve olabiliyor. Anafartalar Caddesi’ne çıktığımızda Orhan Veli’nin okuduğu Latife ve Gazi mekteplerini görüyoruz. Okulun hemen karşısında ise Sabahattin Ali’nin “Dekolman” adlı öyküsüne konu olan, onuncu yıl affıyla hapisten çıkınca bir süre kaldığı apartmana bakıyoruz.

Kitabın devamı gelecek mi, yazmayı sürdürüyor musun?

Evet, yazıyorum. Çünkü daha yazmak istediklerimin ancak onda biri kitaplaştı.

Biz de “öteki” Ankara’yı daha iyi tanımak ve dolayısıyla bugünü daha iyi anlamak için yeni kitaplarını sabırsızlıkla bekliyoruz. Kalemine sağlık, kolay gelsin.

Tablolarla Denize Davet

Ressam Celal Binzet

Necati Yalçın

Eli kalem de fırça da tutanlardan! Çizdiği, boyadığı kadar yazıyor. Gündüz atölyesinde boyuyor, yazılarını gece, evde yazıyor...

Çirkinliğe ve Karanlığa İnat, Kentler ve İzler ile Tuvalin Ardındaki Tarih okuduğum kitapları.

Bir tabloya bakarken durup düşünmek gerektiğini, sanatın önemini, derinliğini yaşatanlardan. Yazısını okuduğunuzda, tanıdık bir sanatçı veya bir eser, bildik bir esere dönüşüyor. Zamanın evrenselliği, geçmişin yanında geleceğe ayna tutması, sanatın ve sanatçının gözümüzdeki yerini daha yukarılara çekiyor.

Gazete köşe yazıları yazıyor, söyleşileri, kursları var... Elbet hepsi sanat üzerine! Yaptıklarının birbirini çok ilgilendiren, iç içe geçtiğini söylüyor, kendisini çok yönlü bulmuyor çünkü mütevazi.

Güzel yazıdan güzel sanatlara

Sanatla uğraşısını yemek, su içmek gibi doğal buluyor. Belki de genlerinden geliyor. Hiç görmediği ama adını taşıdığı dedesinin hüsnü hat (güzel yazı) 1901 tarihli levhasını atölyesinin duvarında saklıyor. Bir dede, genlerden sonra bir öğretmen!

'Abla' dediği resim öğretmeni komşuları, daha ilkokul sondaki (belki ortaokul başındaki) komşusu Abidin'e sihirli bir dokunuş yapıyor! Bakıyor ki resme ilgisi var, Mesut Erdem'in *Resim Tekniği* kitabını hediye ediyor. Ardından Gazi etkisi!

Gazi etkisi

Lisede Gazili Emrullah Bulurman öğretmeni oluyor.

İlk iki öğretmenin yönlendirmesini değerli buluyor ve

"Asıl sanat eğitimimi aldığı yer" dediği, Gazi günleri başlıyor.

Gazili olmak kolay mı?

"Bir hafta boyunca yetenek sınavına girdik" diye özetliyor girişini, sınavları geçişini.

Ardından, dönemin en önemli sanatçılarının öğrencisi olarak dolu dolu 3 yıl geçirdiğini özlemle ve minnetle anıyor, hocalarının isimleri bir çırpıda sayıyor.

Atölye hocası Adnan Turani... Turan Erol, Mürşide İçmeli, Nevide Gökyayın, Hamza İnanç, Burhan Alkar ve Nevzat Akoral diğer hocalar...

Teması

Pandemi günlerinde hazırladığım bir yazı dizisinde en belirgin teması ve neden seçtiğine dair bir soru sormuştum, yanıtını paylaşalım:

"Resimlerimde yaşadığım dönemle bağlantılı olarak temalarım değişim geçirmekte. Örneğin salgın döneminde bir dizi Koronavirüs Günleri başlığı altında çalışmalar yapıyorum. Ama genel eğilimim deniz yaşamı temasıdır.

Çünkü deniz kültürünün oluşturduğu perspektifin daha geniş olduğuna inanırım. Büyük uygarlıkların çoğu denizle ilintili toplumlarda ortaya çıkmıştır. Ayrıca o temaya yönelik kişisel gözlemlerim de olduğu için tercihim o yönde kullandığımı söyleyebilirim. Onlarda yaşanmışlığın izleri mutlaka vardır."Denizli, canlı mı canlı ve elbette kayıklı...

Bir de corona resmi, adeta diğerlerine inat, siyah-beyaz!

Pandemi günleri geçti, hiç dönmemesini

diliyorum, Binzet de renkli resimlerine döndü! Bir tablosunda kayık yakında, üzerinde kayıkçısıyla görünüyordu. Her tablonun öyküsü vardır düşüncesiyle, diğerlerinden kayıkçı detayıyla ayrılan tablosunun öyküsü var mı acaba diye sordum. Varmış elbette!

Yaşlı balıkçı tablosu

Denizde bir gece. Epeyce önce... Arkadaşlarıyla bir tekne kiralamışlar, epeyce açılmışlar. Gecenin ve denizin tadını çıkarıyorlar. Derken, ileride, denizin ortasında bir karartı! Kırık, dökük bir kayıkmiş yanaştıklarında gördükleri, içinde yaşlı bir adam. Yıllar geçmiş, unutamamış yaklaştıkça detaylar yakaladığı bu görüntüyü.

Yaşlı adam ve beyaz sakalları, bağladığı ağı, gaz ocağı.

Üzerinde tavaşı, içinde yakaladığı balık ve yanında rakısı.

Yıllar sonra unutamadığı o anı resme aktarmış. Ortaya pek keyifli bir tablo çıkmış. Anca öyküsünü bilerseniz anlayacağınız aslında dün gibi hatırladığı, beyaz sakalı, siyah bıyık yaptığı ve bazı detayları sakladığı...

30x40 cm, tüyb,2022

Ankara

Tablolarında denize hasret bir ressam olduğunu düşünebilirsiniz ama o Ankara'dan hiç ayrılmıyor. Yazıdaki bazı bölümler gibi Kızılca Gün Tv'de yayınlanan Dalgınım Sana programında yaptığımız söyleşide,

"Neden Ankara" diye sormuştum.

"Ben Ankara'yı seviyorum!" diyor.

Burasının, Atatürk'ün Cumhuriyetin başkenti olduğunun altını çiziyor.

KÜLTÜR SANAT

Konuştukça, Atatürk'ün aktardığı enerjiyi, ilk günkü sıcaklığıyla hissettiğini hissetmemek mümkün değil.

Ankara'yı kültür ve sanatın başkenti görüyor. Yok olmanın eşiğindeki bir toplumun, yangınlarla, salgınlarla, keçisini kaçırmış, hanları boşalmış Ankara'nın, her türlü olumsuzluğa, yoksulluğa rağmen Devlet Resim Heykel sergileri, İnkılap Sergilerine ev sahipliği yaptığının önemini vurguluyor.

Ortak bir kitaba yazısını yazdığı, yazının hazırladığı günlerden bir süre önce söyleşi yaptığı Zafer Çarşısı'nı özel bir yere koyuyor.

"Çok önemli sergiler vardı" diyor. Öğrenciliğinde gitmeye başlamış, yurttan ve dünyadan önemli sergileri gezme şansı bulmuş. Devletin desteğini çok önemli buluyor. "Olmazsa, olmaz!" diyor. İngiliz Heykeltıraş Henry Moore sergisi unutamadıkları arasında. Dev heykelleriyle...

Karıncanın su taşıdığı gibi

Binzet, çabasını, bireysel de olsa önemsiyor. Onun sözleriyle bitirelim:

"Karıncanın su taşıdığı gibi ben de sanat adına, Ankara adına bireysel olarak elimden geleni yapmaya çalışıyorum, çalışacağım..."

Rengârenk Bir Kitap: RENK EVRENİ

Sencer Başat

Renk olması için ışık gereklidir. Işık sayesinde renk doğasını bulur. Doğada yer alan çok sayıdaki rengin yanı sıra, kendi ürettiğimiz renklerle kataloglar binlerce rengi bize sunar.

"Renk evreni", öncelikle "renk" in tanımını yapmaya çalışır. Renk de tanımlamada kullanılan bir niteliktir. İnsanın renklere yüklediği anlamları yansıtan kültürel birikim iletişim kanallarımızdan biridir. Böylelikle renk psikolojisi, renk sosyolojisi ve renk teknolojisi, renk adlarını açıklamak için bize yol gösterir.

Bu nedenlerle "renk adları" daha fazla önem kazanır. Renk Adları Sözlüğü'nde 700 dolayında ad açıklanmaya çalışılır. Bunların arasında kullanımdan düşenler veya sadece edebiyat tarihinde yer alanlar olabilir. Rastlandığında kendi güzelliğine dönüşen bu renk adları, bir yönüyle sanatsal ve estetik inceliklerdir.

Yayına hazırladığım ve Ocak ayının başında raflarda yerini alan RENK EVRENİ isimli kitap, bu yönleriyle yurdumuzda renkle

ilgili bir çok konuda ilklere değiniyor, ilkleri açıklıyor ve ilkleri tanımlıyor. Yazarı rahmetli babam Özdemir Başat da ilk ve renkli olmayı severdi. Ankara'da yaşayan ilk kameramanlarındandı. İlk renk uzmanı olarak renkli televizyonu ilk kuranlardandı.

Özdemir Başat 1941 yılında İstanbul'da doğdu. 1958 yılında Darüşşafaka'yı bitirdi. 1969 yılında TRT'de kamera asistanı olarak stajını tamamladı. 1970-1974 yıllarında TRT'de şefkameramanlık, 1974-1976 yıllarında yönetmenlik ve kameramanlık yaptı. 1976-1978 yıllarında Fransa'da Fransız devlet televizyonu ZDF'de "Renk Uzmanlığı ve Yönetmenlik" eğitimi alarak TRT'nin ilk renkli filmlerinde sanat yönetmenliği yaptı. 1980 yılında TRT Eğitim Daire Başkanlığı'ndan koordinatör olarak emekli oldu. 1980-1982 yıllarında TODAİE'de "Türkiye'de Televizyonun Yararları ve Zararları" konulu yüksek lisans programını tamamladı. 2014 yılında İstanbul'da vefat etti. Çevirileri, makaleleri ve ders notları Ankara'da çeşitli süreli yayınlarda

yayımlandı. Ankara'da sanat danışmanlığı, senaryo yazarlığı ve yönetmenlik yaptı.

Kendi anlatımıyla özgeçmişinin bir bölümünü şöyle özetler: "2'nci Dünya Savaşı yıllarının çocuğudur ve Darüşşafakalı'dır. Muzaffer Sencer'den "master" onaylıdır. Birkaçı yurtdışından alınan (ya da verilen) değişik çeşnide uzmanlık belgelerini çerçeveletip çerez tepsisi yapmıştır. Günümüz seçkinlerine yabancı gelen bir dili, Türkçe'yi okur ve yazar. Arapça'dan haberdardır, Fransızca ve İspanyolca ile fena halde ilgilidir. Yaşayan ölülerle Latince anlaşabilmektedir."

Ankara'ya renk katmaya çalışan renk uzmanını saygıyla anıyorum.

GAZETE SOLFASOL'E KATILIN!

Gazete Solfasol'de içeriği, iş bölümünü ve yeni fikirleri **her çarşamba akşamı** yaptığımız toplantılarda ve ana haberleşme kanalımız olan e-posta grubumuzda ele alıyoruz. Aramıza katılmak isterseniz bilgi@gazetesolfasol.com adresine bir e-posta göndermeniz yeterli.

SOLFASOL'DE YER ALIN!

Gazete Solfasol ayrımcılık, nefret ve şiddet içermediği sürece her türlü katkıya açık. Yayımlanmasını istediğiniz yazılı ve görsel katkılarınızı her ayın 25'ine kadar icerik@gazetesolfasol.com adresine gönderebilirsiniz.

GAZETE SOLFASOL'Ü DESTEKLEYİN!

Altı abonelik çeşidinden size uygun olanı seçerek aboneliğinizi başlatabilirsiniz veya yenileyebilirsiniz.

Dijital Abonelik

400TL

Solfasol'ünüz her ay elektronik posta kutunuzda

iyzi.link/AFY2iA

Normal Abonelik

500TL

Solfasol'ünüz her ay adresinize posta yoluyla ulaştırılır

iyzi.link/AFY2Ww

Destekçi

1000TL

Destekçi olun ve Ankara gezilerimizde misafirimiz olun

iyzi.link/AFY2eQ

Yurtdışı Abonelik

1500TL

Uzaktayım demeyin, Solfasol dünyanın her yerine ulaşıyor!

iyzi.link/AFY2gw

Çifte Destekçi

2000TL

Solfasol'e verdiğiniz çifte destekle bizi çok mutlu edin!

iyzi.link/AFx3Bw

Yaşasın Solfasol!

4000TL

Cömert desteğinizle mutluluktan gözlerimizi yaşartın!

iyzi.link/AFx3Gw

KREDİ KARTI

Online ödeme platformu iyzi üzerinden abone olabilirsiniz. Yukarıdaki QR kodları kullanabilir veya abonelik sayfamızda linklerini bulabilirsiniz.

solfasol.tv/abonelik

PATREON

Patreon Solfasol'a aylık düzenli destek verebileceğiniz online bir kitlesel fonlama platformudur. Belirleyeceğiniz miktar, kredi kartınızdan her ay otomatik olarak çekilerek Solfasol'a aktarılır.

patreon.com/solfasol

BANKA HAVALESİ/EFT

Abone olmak için aşağıdaki hesap numarasına ödeme yaptıktan sonra adınızı, açık adresinizi, e-posta adresinizi ve telefon numaranızı abone@gazetesolfasol.com adresine veya **0 536 9566426** nolu telefona SMS ile gönderin veya websitemizdeki abonelik formunu doldurun.

Abonelik Ödemesi için Banka Hesap Bilgileri
TÜRKİYE İŞ BANKASI - KÜÇÜKESAT ŞUBESİ
IBAN TR83 0006 4000 0014 2080 7867 87
Hesap Sahibi: Mehmet Onur Yılmaz SOLFASOL

SOLFASOL'DE ŞEFFAFLIK

Solfasol, Ankaralılarla buluştuğu ilk günden beri ana gelir kaynağı abonelerinin desteği olan, kâr amacı gütmeyen bir gazete. Mali şeffaflık ve hesap verebilirliği önemsiyoruz ancak şeffaflık köşesi yeni formatıyla önümüzdeki sayıdan itibaren yayınlanmaya devam edecek.

TAKİPTE
KALIN!

Web
solfasol.tv

YouTube
Solfasol TV

Instagram
solfasol_gazetesi

Twitter / Facebook / Google
Gazetesolfasol

SOLFASOL

Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi

Nisan 2023

119. Sayı

Ayda bir yayımlanır

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Mehmet Onur Yılmaz

Editörler Alanur Çavlin, Zişan Kürüm

Keçi Solfasol Çizimi Aydan Çelik

Sayfa Düzenleme Lindanihan

Gazete Sekreteri Nihan Çolak

nihan.colak@gazetesolfasol.com

Bu Sayıyı Yayına Hazırlayanlar

Akın Atauz, Alanur Çavlin,

Alisa Candan Karsu, Alper Fidaner,

Aydan Çelik, Ayhan Çelik, Ayşegül Çelik,

Atilla Dirim, Bülent Atamer, Ceren İskit,

Deniz Gümüşel, Elif Gamze Bozo, Enver

Arcak, Erkan İnan, Faruk Soydemir,

Ferhunde Öktem, Gülin Özdemir Eroğlu,

G. Funda Ulutürk, Hadi Sinan İskit, İlnur

Üstün, Kaan Can Bircan, Lindanihan,

Lütfiye Kelleci Birer, M. Bülent Varlık,

Mahmut Emin Avcı, Mehmet C. Peker,

Mehmet Onur Yılmaz, Mehmet Tunçer,

Mithat Akman, Necati Yalçın, Nesrin

Kaygusuz Kalaycıoğlu, Onur Mat, Oya

Özgün Özder, Pınar Aydınlar, Sacit Yörüker,

Savaş Sönmez, Sencer Başat, Veli Saçılık,

Zişan Kürüm.

Yayın İdare Merkezi

Büklüm Sokak No: 44/4

06680 Kavaklıdere / Ankara

Tel-Faks 0 (312) 437 76 41

İrtibat Tel 0 (533) 426 89 20, 0 (536) 956 64 26

Bilgi-Katılım bilgi@gazetesolfasol.com

Yazı-Haber icerik@gazetesolfasol.com

Abonelik abone@gazetesolfasol.com

Basım Yeri

Şen Matbaa

Özveren Sokak 25/B Demirtepe / Ankara

Tel 0 (312) 229 64 54 **Fax** 0 (312) 229 64 54

E-Mail senmatbaa@gmail.com

www.senmatbaa.com

Basım Tarihi 10.01.2023

ISSN 1301-8655

Yerel Süreli Yayın

3.000 adet basılmıştır.

Oy Kullanmayan Kalmasın*

Türkiye Barolar Birliği Seçmenler için Hukuk Rehberi Yayınladı!

14 Mayıs'ta vereceğimiz iki oy da çok önemli. Oy verme sürecine dair ortalıkta dolaşan yalan yanlış çok bilgi var. Tüm sorularınıza en net yanıtlar Türkiye Barolar Birliği tarafından yayınlanan Seçmenler için Hukuk Rehberinde var. Rehberde; "Oylar Hangi Hallerde Geçerli-Geçersiz Sayılacak", "Oy Kullanma Süreci Nasıl Olacak" gibi pek çok konuda detaylı bilgi yer alıyor. Oy kullanmaya gitmeden önce incelemenizi öneriyoruz.

Rehberin tamamına ulaşmak için QR Kodu okutmanız yeterlidir.

YEŞİL SOL PARTİ

BURADAYIZ BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ

MECLİSE ÇERKES GEREK

METİN KILIÇ
ANKARA 3. BÖLGE 1. SIRA MİLLETVEKİLİ ADAYI

Neden Yeşil Sol Parti?

- Halkın gerçek egemenliğine dayanan bir demokrasi için,
- Evrensel hak ve özgürlüklerin güvence altına alındığı, demokratik hukuk ilkelerinin, sosyal ve ekonomik hakların yaşam bulduğu bir düzen için,
- Etnik kimliği, kültürü, dili ve diniyle farklılıkların eşit ve gönüllü beraberliğine dayalı toplumsal yaşam, özgürlükçü ve demokratik bir Türkiye hedefi için,
- Demokratik, tarafsız ve bağımsız bir yargı sisteminin kurulması için,
- İklim krizine karşı acil durum ilanı için,
- Kâr ve rant uğruna çalgınca doğa ve çevre tahribatına yol açan; ormanları, tarım alanlarını, akarsuları tahrip eden ve ekolojik dengeyi bozan, doğaya karşı işlenen suçların

Neden Yeşil Sol Parti'den adayım?

- İnsan, kadın, çocuk hakları ve özgürlüklerini tavizsiz savunduğu için,
- Kültürlere, kimliklere, inançlara ve yaşam tarzlarına saygıya dayalı eşit yurttaşlık hakkını temel bir ilke olarak benimsediği için,
- Halkların kendi renklerini, inanç gruplarının kattığı değerleri zenginlik kabul edip eylemlerinde, söylemlerinde bunu gösterdiği için,
- Çerkes halkının kimliğine ve kültürüne dair taleplerini ifade edebileceğimiz ve savunma fırsatı bulabileceğimiz için,
- Çerkeslerin anavatanı ile ilişkilerinin sürmesi, çifte vatandaşlık hakkının olması, Çerkes sürgün ve soykırımının tanınması için,
- Çerkeslerin tarihsel vatanlarına koşulsuz dönebilmesinin bir hak olduğunun kabul edilebilmesi için,

odağı olan tüm projelerin durdurulması için,

- Emeğin ve ezilenlerin kurtuluşu için,
- Gençlerin yaşam tercihlerine saygı duyulması ve özgürce yaşayabilmeleri, başta eğitim, kültür ve sanat olmak üzere ekonomik, toplumsal ve siyasal alanlarda bütün engellerin kaldırılması için,
- Eğitimin parasız, bilimsel ve anadillerde olması için,
- Kadınlara yönelik sistematik erkek şiddetiyle ve kadın cinayetleriyle kapsamlı bir mücadele için,
- Kadınların yaşamın tüm alanlarında eşit ve özgür olması için,
- İstanbul Sözleşmesi dahil, kadınların tüm kazanımlarını, haklarını anayasal güvence altına almak için,

Yeşil Sol Parti...

- Türkiye'de demokratik ve kültürel haklar, başta anadilinde eğitim hakkı olmak üzere barışçıl, eşitlikçi ve demokratik çözüme yönelik aktif mücadele için

Yeşil Sol Parti'den adayım...

- Adalet ve eşitlik temelli, toplumsal cinsiyet eşitliğine, doğa ve çevreye duyarlı, çağdaş, çokkültürlü, çoksesli, çokdilli, çokrenkli demokratik bir gelecekte; dili, kültürü ve hakları ile Çerkes kalma kararlılığıyla Yeşil Sol Parti'den adayım...
- Savaşa karşı barışı, inkâra karşı demokratik çözümlü, merkezîyetçiliğe karşı yerelden ve yerinden yönetimi, tekçiliğe karşı çoğulculuğu, ayrımcılığa karşı eşitliği, yasaklara karşı özgürlüğü, zulme karşı adaleti, sömürüye karşı emeği, yalana karşı gerçeği, talana karşı doğayı savunmak için

Yeşil Sol Parti'den adayım! Ha Marje!

OYLAR YEŞİL SOL PARTİ'YE HALKLARIN GÜÇLÜ İRADESİ MECLİSE

Yeşil Sol Parti
Resmi Hesaplarını Takip Et
@yesillerso

* Seçimle ilgili ilanlara ücret alınmaksızın yer verilmiştir

EMİRALI TÜRKMEN
ANKARA 1. BÖLGE
MİLLETVEKİLİ ADAYI

**BİZ'LER
BURADAYIZ
YEŞİL SOL'DAYIZ**

YEŞİL SOL
PARTİ

SELMA GÜRKAN
ANKARA 1. BÖLGE
MİLLETVEKİLİ ADAYI

**YAŞAM VE KENT HAKKI İÇİN BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ!
ANKARA İÇİN GELİYORUZ...**

Kent hakkı, kentlerde ezilenlerin itiraz çığılığıdır, kenti değiştirme ve yeniden inşa etme hakkıdır.

Kent hakkının anayasal bir hak olarak tanınması için birlikte değiştireceğiz. Ankara'da insanca ve özgür yaşama hakkını birlikte sağlayacağız!

- Yerel demokrasiyi büyütmeye devam edeceğiz ve kadın meclislerinin, inisiyatiflerin, sendikaların, meslek örgütlerinin, sivil toplum örgütlerinin kent yönetiminin söz ve karar mekanizmalarında yer almasını destekleyeceğiz*
- Ankara'yı kadınların kendilerini özgür hissedebilecekleri büyük bir yaşam alanı haline getireceğiz.*
- Ankara'da ekolojiye duyarlı toplu ulaşım araçlarını yaygınlaştıracacağız.*
- Rant odaklı dönüşüm politikaları yerine, kentimizin kimliğine ve iklimine uygun, yerelin taleplerini esas alan, doğal afetlere dayanıklı kentsel dönüşüm politikalarını önceleyeceğiz.*
- Çocukların özgürleşmesi ve toplumsallaşması için Ankara'nın, çocukların kendi yaşam alanı olmasını yine çocuklarla birlikte başaracağız.*
- Ankara'yı yağmalayanlara, tarihsel ve kültürel varlıklara el koyanlara, yaşam alanlarını gasp edenlere karşı mücadeleyi ve dayanışmayı büyüteceğiz.*
- Kentimizde katılımcı ve toplumsal cinsiyet odaklı afet yönetim planları hazırlayarak uygulamaya koyacağız.*
- Engelliler için erişilebilir bir Ankara inşa edeceğiz.*
- Ekolojik kentler inşa edecek, sosyal konut projeleri ile herkesin ev sahibi olmasını sağlayacağız.*
- Depremzedelerin yeni ve afetlere dayanıklı konutlara koşulsuz ve geri ödemesiz şekilde sahip olabildiğini güvence altına alacağız.*

**BİZ'LER
BURADAYIZ
YEŞİL SOL'DAYIZ**

YEŞİL SOL
PARTİ

Tüm kimliklere, inançlara ve kültürlere özgürlük için...
Tüm yurttaşlara eşitlik için...
Kayımsız, OHAL'siz, KHK'siz bir Türkiye için...
Bağımsız ve tarafsız yargı için...
Enflasyonu, işsizliği bitirmek için...
Kadınların özgürlüğü ve eşitliği için...
Gençlerin her alanda söz sahibi olması için...

OYLAR YEŞİL SOL PARTİ'YE

**HALKLARIN GÜÇLÜ
İRİADESİ MECLİSE**

İHSAN SEYLAN ANKARA 2. BÖLGE
1. SIRA MİLLETVEKİLİ ADAYI

"

Esnaf ve işçi kardeşim ben benim. Haklarını mecliste en iyi ben savunurum. Çünkü seninle birlikte aynı mahallede büyüdüm. Aynı yollardan geçtim. Yerim, yurdum, aşım ANKARA'da

ÖZGÜR AYBAŞ
TİP ANKARA 2. BÖLGE 1. SIRA MİLLETVEKİLİ ADAYI

SANA

SÖZÜ!

**85 milyonun
Cumhurbaşkanı
olacağım.**

KEMAL
Kılıçdaroğlu